

**Kvalitetsrapport grundskola och grundsärskola
läsår 2020/2021
Helsingborgs stads skolor**

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
2.	Normer och värden	7
3.	Kunskaper	13
4.	Elevernas ansvar och inflytande	24
5.	Skola och hem	25
6.	Övergång och samverkan	26
7.	Skolan och omvärlden	28
8.	Grundsärskola	29
9.	Diskussion	32
Bilaga 1. Elever, personal, ekonomi och stöd inom grundskolan		37
Bilaga 2. Fördjupning om behörighet		50
Bilaga 3. Elever, skolresultat och personal uppdelat per skola		53

Figurförteckning

Figur 1 Frånvaro under läsår 17/18, 18/19, 19/20 och 20/21 per månad, total frånvaro,.....	10
Figur 2 Utveckling av behörighet efter beräknat slutår för årskurs 9	17
Figur 3 Andel elever i åk3 som uppnått kravnivån i matematik, svenska och svenska som andraspråk (betygsstödjande bedömningsstöd, motsvarar Nationella prov)	17
Figur 4 Behörighet till gymnasiet uppdelat per svensk och utländsk bakgrund samt efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT18-VT21.....	18
Figur 5 Antal elever i den kommunala grundskolan 2010-2020	31
Figur 6 Antal elever i årskurs F-9 i Helsingborg, 2010-2020	37
Figur 7 Kommunala grundskolans elever per årskurs F-9, Helsingborg 2010-2020	39
Figur 8 Antal elever i de kommunala fritidshemmen, Helsingborg, 2010-2020	40
Figur 9 Behörighet till gymnasiet yrkesprogram, per läsår och glidande medelvärde (trend)	50

Tabellförteckning

Tabell 1 Behörighet, andel elever som uppnått målen samt genomsnittligt meritvärde för elever i Helsingborg och riket, kommunala skolor	15
Tabell 2 Kunskapsresultat, elever i årskurs 6—8, VT16—VT21.....	16
Tabell 3 Grundskolans personal, Helsingborgs stad och riket (2016-2020).....	31
Tabell 4 Fritidshemmens personal, Helsingborg 2016-2020.....	40
Tabell 5 Grundskolans personal, Helsingborg och riket (kommunala skolor), 2016-2020....	41
Tabell 6: Antal genomförda VFU-perioder, läsår 20/21.....	42
Tabell 7. Hållbart medarbetarengagemang (HME)	44
Tabell 8 Antal förstelärare i grundskola och fritidshem 2018—2020	45
Tabell 9 Antal kärnämnen från behörighet till gymnasiet yrkesprogram, VT21, avgångstermin	51
Tabell 10 Det gymnasiegemensamma ämnet ("kärnämne") som saknas för elever som inte når behörighet till gymnasiet p.g.a. ett saknat kärnämne, VT21	52
Tabell 11 Elevdata per skola, 2020.....	53
Tabell 12 Antal lärare, andel behöriga, andel elever/lärare, med mera. Uppdelat per skola. 2020.	54
Tabell 13 Behörighet till gymnasiet yrkesprogram i årskurs 8 och 9 VT21 samt skillnad VT21-VT20. Uppdelat per skola	57
Tabell 14 Behörighet per årskurs och skola, VT21 (jämfört med VT20)	59
Tabell 15 Andel elever som når godkända betyg A—E i alla ämnen, uppdelat per skolenhet, årskurs 6—9, VT21	60
Tabell 16 Meritvärde i årskurs 9 och 8, per skola, VT21 jämfört med VT20	61
Tabell 17 Frånvaro per läsår och skola	62

1. Inledning

Läget inom de kommunala grundskolorna och grundsärskolorna beskrivs årligen i en kvalitetsrapport. I kvalitetsrapporten beskrivs förutsättningar, genomförda insatser, måluppfyllelse och identifierade utvecklingsbehov. Rapporten utgör ett underlag för huvudmannens styrning av verksamheten. Denna kvalitetsrapport avser läsåret 2020/21.

1.1 Grundskolans uppgift och uppdrag

Grundskolan och grundsärskolan styrs av skollagen (2010:800) och läroplanerna. Enligt skollagen syftar utbildningen till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.¹

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.² I läroplanerna anges utbildningens värdegrund och uppdrag. I läroplanen anges också mål och riktlinjer för utbildningen.

1.2 Nämndens inriktning och mål

Barn- och utbildningsnämnden i Helsingborgs stad har i uppdrag att skapa de bästa förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv (ur barn- och utbildningsnämndens reglemente).

Barn- och utbildningsnämnden har slagit fast följande inriktning: "Kunskap och lärande är fokus för stadens förskolor och skolor. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att utvecklas och nå målen. Särskild vikt ska läggas vid kunskaper i språk och matematik samt skolans kompensatoriska uppdrag.

Barn och elever ska känna sig trygga, få stöd i sin personliga utveckling och utveckla sin lust att lära. De ska rustas för en framtid i förändring, där hållbarhet, respekt för demokrati och människors lika värde är centrala begrepp." Genom inriktningen talar nämnden om i vilken riktning politiken vill utveckla verksamheten.

Nämnden har beslutat om tre mål:

- Andelen elever med hög frånvaro ska halveras
- Andelen grundskoleelever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka.

¹ 4 § skollagen (2010:800)

² 4 § skollagen (2010:800)

- Andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka.

1.3 Verksamhetsstyrning och systematiskt kvalitetsarbete

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Samma gäller för skolenheterna. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.³

Det systematiska kvalitetsarbetet och verksamhetsstyrningen hänger ihop. Genom att analysera verksamhetens resultat kan utvecklingsområden identifieras, insatser planeras, genomföras och följas upp. Uppföljningen visar om insatserna är tillräckliga eller om de behöver revideras. Detta är ett arbete som sker på alla nivåer i organisationen; i klassrummet, i arbetslag, på skolenivå, på förvaltningsnivå och i nämnden. Genom verksamhetsstyrningen länkas de olika nivåerna i styrkedjan ihop så att alla tar ett gemensamt ansvar för de utmaningar som finns.

Nulägeskoll/nulägesanalys, verksamhetsplan och verksamhetsdialoger är de bärande elementen i verksamhetsstyrningen i Helsingborgs stad och dessa tillämpas även inom utbildningsområdet. Genom nulägeskollen/nulägesanalysen⁴ får chefer och medarbetare god kännedom om verksamhets utfall, dess styrkor, svagheter och vad som orsakar dessa. I verksamhetsplanen beskrivs vilka de största utmaningarna är, hur verksamheten vill komma tillrätta med utmaningarna och vad man därigenom vill uppnå. I verksamhetsdialogerna förs en dialog om utfall, utvecklingsområden och förutsättningar. Verksamhetsdialogerna syftar till att nå samsyn om utfallet, vilka utmaningar som finns och hur dessa ska hanteras. Verksamhetsdialoger sker på alla nivåer i styrkedjan.

Utbildningsdirektören pekar i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor ut prioriteringarna genom att ge uppdrag, s.k. vp-uppdrag, till verksamhetscheferna⁵. Genom uppdragen tydliggörs förväntningarna inom respektive område. För att genomföra vp-uppdragen krävs i sin tur en mer detaljerad planering baserad på en nulägesanalys för respektive vp-uppdrag. Verksamhetscheferna ansvarar för planering, genomförande och uppföljning av respektive vp-uppdrag. Avdelningschefer ansvarar för att utforma ett adekvat stöd. Samtliga chefer ansvarar för att styra, leda och stödja underordnade chefer och medarbetare för att nå uppsatta mål.

Genom att i verksamhetsplanen ge specifika vp-uppdrag har utbildningsdirektören tydliggjort både ansvar och prioriteringar. Uppdragen har hjälpt både enheterna och förvaltningen att kraftsamla kring de områden där utvecklingsbehoven bedömts som

³ Bestämmelserna om det systematiska kvalitetsarbetet finns 4 kap Skollagen (2010:800)

⁴ Kallas behovsanalys i skolans systematiska kvalitetsarbete.

⁵ Från och med läsåret 2021/22 är HR-chefen ansvarig för uppdraget Kompetensförsörjning.

störst. Det har lett till samsyn om vad som är viktigast att prioritera och en ökad förståelse för att alla har ett ansvar för att bidra till att Helsingborgs stads skolor som helhet uppnår målen. Samtidigt har det framkommit att ytterligare arbete behövs, till exempel behöver uppföljningen förbättras.

Sedan början av 2020 omfattas Helsingborg av regeringens förnyade insats Samverkan för bästa skola. Skolverket har regeringens uppdrag att genomföra insatser i syfte att höja kunskapsresultaten i skolan. Tre skolor omfattas i denna omgång av Samverkan för bästa skola.⁶ En skillnad mot förra omgången av Samverkan för bästa skola är att denna gång riktas Skolverkets insatser även till huvudmannen/förvaltningen. Det innebär att förvaltningen får stöd i att utveckla sin styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten utifrån den nulägesanalys som gjorts. Erfarenheterna hittills är att Samverkan för bästa skola hjälpt skolor och förvaltning att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete, till exempel genom att analysera på djupet för att hitta rotorsaker till olika utmaningar och synliggöra brister i styrningen. Processer har utvecklats och förfinats baserat på de brister som framkommit. Samtidigt går det inte ännu att direkt härleda resultatförbättringar till Samverkan för bästa skola, utom i något enstaka fall. Samverkan för skola pågår fram till hösten/vintern 2022.

1.4 Innehållet i denna rapport

Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Denna kvalitetsrapport sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet för de kommunala grundskolorna och grundsärskolorna i Helsingborgs stad. Betygsresultat och personalstatistik är hämtad från Skolverkets statistikdatabas eller från stadens egna databaser.

Statistiken över frånvaro är hämtad från *Skolanalys* (Beslutsstöd), som är en av stadens egna databaser. Elever och personal har under läsåret fått svara på enkäten *Skoltempen* för att ge sin bild av hur skolan lever upp till läroplanens mål inom områdena Kunskaper samt Normer och värden. Skoltempen är ett av underlagen i dessa delar. De som svarat på Skoltempen är elever i årskurs 4 – 9 och lärare i grundskola och grundsärskola. Skoltempen består av ett antal påståenden där den som svarar ska ange i vilken grad hen instämmer med påståendet. På varje fråga kan man svara från 1 (Stämmer inte alls) till 6 (Stämmer helt). Medelsvaret, det värde som anges i denna rapport, är medelvärde av svaret på varje fråga. Skoltempen genomfördes i november 2020.

Sammanställningar över klagomålsärenden och anmälningar till Skolinspektionen, revisions- och granskningsrapporter samt olika interna underlag har också använts i rapporten. Ett omfattande underlag utgör de kvalitetsrapporter som respektive enhet tar fram. Kvalitetsrapporterna, tillsammans med verksamhetsdialoger och dialogunderlag, ger sammantaget en god bild över verksamhetens olika delar.

Rapporten följer läroplanens struktur. Vissa avsnitt beskriver läget inom två eller flera läroplansområden. Beskrivning av elevsammansättning, kompetensförsörjning

⁶ Raus Planterings skola, Slottsvångsskolan och Söderskolan.

samt ekonomiska och organisatoriska förutsättningar framgår ur Bilaga 1. I Bilaga 2 finns fördjupning om behörighet, tabeller för fördjupning. I Bilaga 3 finns tabeller och data om elever, personal och skolresultat uppdelat per skola.

2. Normer och värden ⁷

Trygghet och studiero

Att eleverna känner sig trygga och upplever studiero är en förutsättning för lärande och en del i att nå läroplanens mål för normer och värden. Uppföljningen från tidigare år har visat att tryggheten och studieron kan öka och några skolor har därför haft trygghet och studiero som prioriterade verksamhetsmål för läsåret 2020/21. Ett exempel är Gantofta skola som genom målmedvetet arbete ökat tryggheten och studieron. Skolan har bland annat tagit fram gemensamma ordningsregler tillsammans med eleverna och personalen har arbetat fram olika överenskommelser som beskriver vad som ska känneteckna skolan. Lärare har fått kompetensutveckling för att bättre kunna anpassa undervisningen till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och samarbetet med Elevhälsan har utvecklats.

Rasterna är för en del elever förknippade med oro och otrygghet och många skolor har därför fokuserat på att till exempel genom organiserade rastaktiviteter och ökad vuxennärvaro öka tryggheten. På till exempel Söderskolan har man identifierat att de flesta anmälningarna som rör kränkande behandling handlar om sådant som hänt på rasterna vilket fått skolan att arrangera fler vuxenledda rastaktiviteter, något som fallit väl ut. På Brunnsparksskolan har eleverna efterfrågat fler organiserade rastaktiviteter och deltagit i att planera aktiviteterna. Det finns också exempel på skolor, till exempel Anneroskolan, som inte kunnat genomföra planerade rastaktiviteter på ett önskat sätt då personalfrånvaron varit högre än normalt p g a pandemin.

Genom bland annat Olweusenkäterna följer skolorna upp hur elever uppfattar trygghet och studieron. Den generella bilden är att de flesta elever känner sig trygga i skolan, men att det ibland finns platser, situationer eller grupper/individer som är förknippade med otrygghet. Utifrån det som framkommer i enkäterna utformar skolorna lämpliga aktiviteter. I Skoltempen får påståendet *Min lärare hjälper mig om jag råkar ut för något* värdet 5,1 vilket tyder på att de flesta elever upplever att de får stöd av en vuxen. Detta värde är dock något lägre än värdet på motsvarande påstående som pedagogerna fått svara på. Pedagogerna gav påståendet *I mitt arbete lyckas jag skapa trygghet hos eleverna* värdet 5,3 vilket tyder på att pedagogerna uppfattar att de är bättre på att hjälpa elever som råkat ut för något än vad eleverna själva upplever. Sammanfattningsvis är ändå bedömningen att tryggheten överlag är god i skolorna och att skolorna har ett systematiskt arbete för att öka tryggheten hos eleverna.

⁷ Under detta kapitel tas även läroplansområde Fritidshem upp

Studiero är en viktig förutsättning för elevers utveckling och lärande. Studiero innebär inte att det behöver vara tyst i klassen eller att alla ska sitta stilla utan studiero innebär att eleverna ska ha möjlighet att koncentrera sig så att ett lärande kan ske. Det innebär också att upplevelsen av studiero kan variera, både från elev till elev men också beroende på ämne, uppgift som ska lösas, lokalernas utformning, osv.

Studiero får ofta låga resultat i olika undersökningar. I Skolinspektionens enkät (som Helsingborgs stads skolor deltog i år VT20) hade Helsingborg förvisso bättre resultat än genomsnittet när det gällde studiero, men elever över hela landet inklusive Helsingborg upplever att studieron är relativt låg. Jämfört med andra frågeområden får studiero ofta ett lägre resultat. Samma mönster syns i Skoltempen HT20. Eleverna ger påståendet *Jag har den studiero jag behöver för att kunna arbeta* betyget 4,6 vilket innebär att studiero är ett av de områden i hela Skoltempen som får lägst resultat. Det finns även skillnader mellan enheter, från 4,3 till 4,8.

Studiero är identifierat som ett utvecklingsområde och studieron ingår i ett av de uppdrag som utbildningsdirektören gett verksamhetscheferna. Forskningen visar att lärarens ledarskap i klassrummet är den enskilt största faktorn som har betydelse för studieron⁸. Att stärka ledarskapet i klassrummet är därför den viktigaste åtgärden för att öka studieron. Detta sker på olika sätt där olika åtgärder bidrar med sin del. I några skolor har lärare fått kompetensutveckling i att lära sig att bättre hantera utåtagerande elever. Att komma överens om en gemensam lektionsstruktur är också vanligt. Det ger eleverna igenkänning och bidrar till att det finns en bra struktur på lektionen. Även skolans ordningsregler bidrar till att öka studieron. På Husensjö skola uppmantras eleverna att själv välja lämplig studieplats vilket skolan upplever lett till bättre studiero för eleverna. Många äldre skolbyggnader är byggda efter en logik som innebär att elevernas förväntas sitta stilla vid sina bänkar och därmed inte utformade på ett sätt som underlättar för alternativa studiemiljöer. Oftast handlar det således för läraren att anpassa lärmiljöerna utifrån de förutsättningar som finns.

Fritidshemmets roll

Fritidshemmen erbjuder en verksamhet där normer och värden får en praktisk tillämpning. Undervisningen i fritidshemmen ska komplettera skolan, vilket förutsätter att det finns en gemensam planering utifrån läroplanens mål. Strävan är därför att erbjuda elever en sammanhållande skoldag där verksamheten i skolan och i fritids hänger väl ihop, vilket inte visat sig lätt i praktiken. En utmaning är att det finns få behöriga lärare i fritidshemmen. Sedan juli 2019 gäller ett legitimationskrav för att få bedriva och ansvara för undervisning i fritidshem, men det finns brist på behöriga i hela landet. Av de som arbetar i förskolan har 37 % en pedagogisk högskoleexamen⁹. Många som arbetar i fritidshemmen har varken behörighet som lärare eller adekvat utbildning för att arbeta med unga. Pedagogiskt center erbjuder därför sedan flera år tillbaka kompetensutveckling till icke behörig personal i fritidshemmen.

⁸ Skolforskningsinstitutet. Främja studiero i klassrummet – lärares ledarskap. Systematisk forskningssammanställning 2021:02

⁹ Se bilaga 1.

Under läsåret har fritidshemmen påbörjat ett arbete för att synliggöra kvaliteten i verksamheten för att därigenom kunna utveckla undervisningen. Det handlar om att utifrån läroplanens mål utforma målkriterier som gäller specifikt för fritidshemmen. Utifrån målkriterierna förväntas respektive fritidshem ta fram indikatorer som hjälper personalen att få syn på sin egen undervisning, för att sedan kunna utveckla undervisningen. Nätverket som arbetar med detta använder sig av de erfarenheter som finns från förskolans arbete med målkriterier för lärandeidentitet. Utöver detta planeras kompetensutveckling riktad till de lärare som är behöriga att undervisa i fritidshemmen. Ett stort ansvar ligger på dessa lärare att utveckla fritidshemmen i stort. På det stora hela är fritidshemmen väl fungerande verksamheter. Det krävs dock fortsatta ansträngningar för att förstärka undervisningens roll i fritidshemmen.

Frånvaro

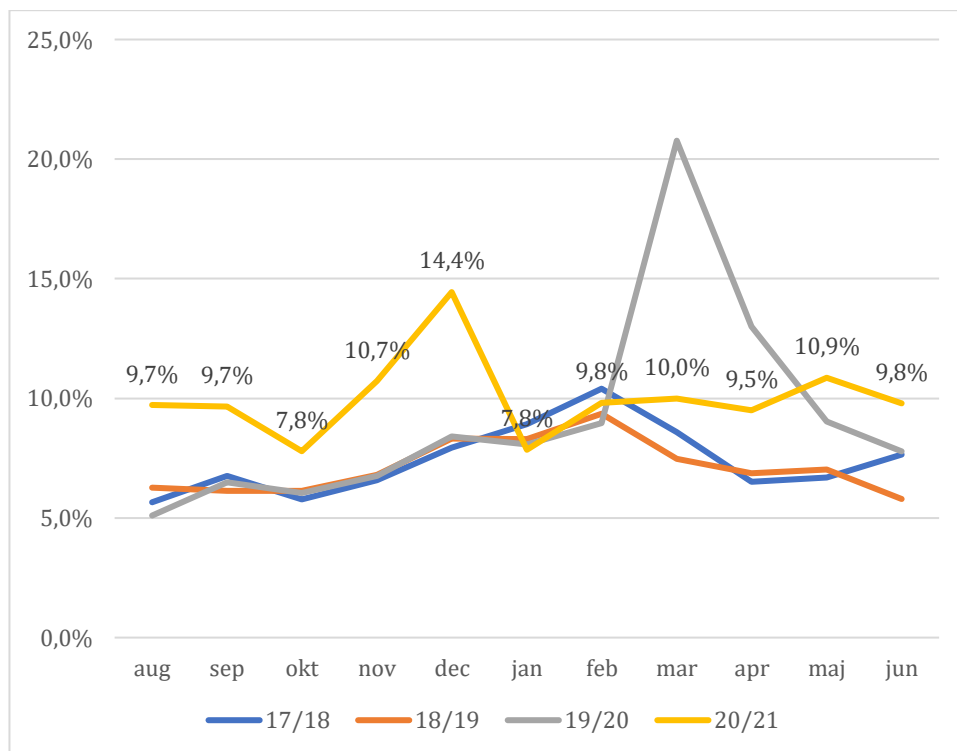
Att vara frånvarande från undervisningen gör det svårare för eleven att lära sig tillräckligt. När eleven är frånvarande tar hen inte del av undervisningen utan måste istället lära sig på egen hand, vilket oftast är svårare. Det kan leda till att eleven inte lär sig så mycket som hen skulle göra om hen var närvarande. Ju mer eleven är frånvarande desto större risk för att inte klara betygskraven och därmed inte heller bli behörig för fortsatta studier. Det finns ett tydligt (negativt) samband mellan frånvaro och behörighet till gymnasiet. Förvaltningens analyser visar att av de elever i årskurs 9 som var frånvarande mer än 15 procent av lektionstiden så uppgick behörigheten till cirka 55 procent. Bland dem som var frånvarande högst 5 procent av tiden så uppgick behörigheten till över 90 procent.

Under läsåret 19/20 initierades ett omfattande arbete för att förebygga frånvaro och främja närvaro. Samtliga skolor fick utbildning om vilka riskfaktorer som finns och hur dessa kan förebyggas, förhindras och åtgärdas – samt stöd i att etablera en arbetsorganisation för det frånvaroförebyggande arbetet. Grunden för att ha bra koll på elevers närvaro och frånvaro ligger i schemat. Under läsåret 20/21 har därför skolorna fått utbildning och stöd i hur de kan arbeta med schemaläggning, frånvaroregistrering, ledighetsansökningar med mera för att säkerställa ökad enhetlighet och att det finns väl fungerande rutiner och arbetssätt. Arbetet med frånvaro/närvaro har också diskuterats vid verksamhetsdialoger, vid ledningsgruppsmöten och vid nätverksträffar. Bedömningen är att medvetenheten om frånvaro/närvarons betydelse för studieresultat har ökat och att skolornas rutiner förbättrats när det gäller schemaläggning, registrering av frånvaro och rutiner för att kontakta vårdnadshavare och agera när en elevs frånvaro ökar.

Dessvärre har frånvaron inte minskat trots insatserna. Fram till och med höstterminen 2019 visade mätningarna en svag positiv utveckling med sjunkande frånvaro inom grundskolan. Sedan kom Coronapandemin och frånvaron ökade markant under våren 2020. Sett till hela läsåret 20/21 har frånvaron varit högre än de två föregående åren. Den totala frånvaron uppgick till 10 % läsåret 20/21 (läsår 19/20: 9,6 %, läsår 18/19: 7,2%). Den höga frånvaron uppgick till 19,6 % läsåret 20/21 (läsår 19/20: 18,9 %, läsår 18/19: 10,1%). I Figur 1 kan man se hur frånvaron sett ut månad för månad.

En del av den högre frånvaron kan troligen förklaras med bättre registerkvalitet, dvs att skolornas rapportering av frånvaro blivit mer korrekt. En större förklaring ligger troligen i Coronapandemin, både genom att många elever varit sjuka i Covid-19 och att elever varit hemma även vid lättare symptom i enlighet med myndigheternas rekommendationer. Det som är extra oroväckande är att de skolor som har elever med generellt lägre skolresultat har en markant högre frånvaro än skolor med elever som presterar bättre. Det finns risk att dessa elevers skolresultat sjunker ännu mer. Frånvaro gör det svårare för eleven att göra den progression som annars hade varit möjlig. Ökad frånvaro innebär i sig en risk för att frånvaron ska bli hög även på längre sikt. Motivationen att gå i skolan kan påverkas och det blir en negativ spiral. Fortsatt fokus på det frånvaroförebyggande och närvarofrämjande arbetet är nödvändigt.

Figur 1 Frånvaro under läsår 17/18, 18/19, 19/20 och 20/21 per månad, total frånvaro,

Källa: Beslutsstöd

Figuren visar att frånvaron varit högre än tidigare läsår ("normalår") nästan hela läsåret 20/21. Endast i januari och februari låg frånvaron i nivå med tidigare år. Mars och april VT 20 sticker ut; då började Coronapandemin vilket ledde till osäkerhet och frånvaro.

Skolplikt

Det intensifierade frånvaroarbetet har synliggjort skillnader i skolornas arbete med skolplikt. Det handlar till exempel om att skolorna haft olika syn på när ledigheter kan beviljas och olika rutiner för att utreda frånvaro. En särskild problematik utgör de elever som inte kommer till skolan vid terminens början då de är bortresta. Sedan januari 2021 har därför de gemensamma skolpliktsrutinerna uppdaterats. Även förvaltningen har förstärkt utredningarna i skolpliktsärenden för elever folkbokförda i Helsingborg som saknar skolplacering.

Förvaltningen har också tagit fram en broschyr om skolplikten som delats ut till vårdnadshavare till barn i förskoleklass. Implementeringen av de uppdaterade skolpliktsrutinerna har pågått hela våren 2021 och fortsätter under hösten. Ett skolpliktsärende är ofta komplicerat och består av många steg som ska haka i varandra. Detta kräver tydlig ansvarsfördelning och samsyn kring roller och hur allt ska göras i praktiken. Här krävs ytterligare insatser, arbete pågår.

Kränkande behandling

Det finns många förklaringar till att elever är frånvarande från undervisningen och varje situation måste hanteras för sig. Att vara utsatt för kränkande behandling är dock en stor riskfaktor för frånvaro.¹⁰ Att förebygga kränkande behandling är därför en viktig del i det frånvaroförebyggande arbetet.

Skolornas arbete utgår från respektive skolas plan mot kränkande behandling. I planerna ska hänsyn tas till tidigare incidenter och händelser så att adekvata åtgärder kan vidtas i förebyggande syfte. Skolornas kvalitetsrapporter visar att alla skolor har ett aktivt arbete mot kränkande behandling. Samtidigt finns en medvetenhet om att detta är ett arbete som aldrig blir färdigt utan som kräver kontinuerlig utveckling. Helsingborgs stads grundskolor använder Olweusprogrammet i sitt arbete med att förebygga och åtgärda kränkande behandling och mobbning. I programmet ingår till exempel kartläggningar, regelbundna möten, strukturerade samtal, åtgärdsplaner, dokumentation, kontinuerlig utbildning och utpekade roller.

Olweusprogrammet medför ett strukturerat arbetssätt med tydligt definierade roller. Programmet förutsätter att relativt mycket tid kan avsättas för de möten och samtal och den dokumentation som ingår som en del i programmet. Av de uppföljningar som förvaltningen genomfört framgår att Olweusprogrammet ibland blivit synonymt med skolornas likabehandlingsarbete. Det innebär att det finns delar av likabehandlingsarbetet som kommit i skymundan. Till exempel är det angeläget att även kränkande behandling som sker bara en gång ska utredas och åtgärdas, vilket är ett krav enligt skollagen.

Det pågår därför en översyn av nuvarande arbete för att förbättra rutiner och arbetssätt mot kränkande behandling för att säkerställa att lagstiftningen följs i alla delar. Översynen ska vara klar i december 2021 och därefter påbörjas implementering.

¹⁰ SOU 2016:94 *Saknad - Uppmärksamma elevers frånvaro och agera*

I Stella, som är stadens systemstöd för rapportering av skador, allvarliga tillbud och kränkande behandling går det att följa hur många anmälningar som görs på respektive skola. Läsåret 20/21 rapporterade grundskolorna in drygt 1100 anmälningar varav majoriteten handlade om kränkande behandling. Det är ungefär lika många anmälningar som året innan. Det är dock svårt att dra några slutsatser av siffrorna eftersom det visat sig att skolornas rutiner och arbetssätt kring rapportering i Stella skiljer sig åt. Det finns stora skolor med få antal anmälningar och mindre skolor med stort antal anmälningar. Skillnaderna i anmälningar synes i stor utsträckning bero på skillnader i rutiner och arbetssätt och det är därför svårt att utläsa skillnader i faktisk frekvens av kränkingsärenden.

Varje huvudman inom skolväsendet ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. De senaste åren har det inkommit ett fyrtiotal klagomål årligen till förvaltningen, varav en dryg handfull handlat om kränkande behandling. År 2019: 38 klagomål, varav 7 om kränkande behandling, 2020: 25 klagomål varav 6 om kränkande behandling. Under VT21 inkom 19 klagomål, varav 5 om kränkande behandling.

Skolinspektionen har i uppdrag att granska skolor och har tillsynsansvar för skolan. Vårdnadshavare och andra kan anmäla upplevda brister i verksamheten till Skolinspektionen. Vem helst har möjlighet att lämna en anmälan till Skolinspektionen, men Skolinspektionen utreder inte alla inkomna ärenden. Om Skolinspektionen inte inleder en utredning överlämnas anmälan till huvudmannens klagomålshantering för utredning och eventuella åtgärder. Under 2020 fick Skolinspektionen ta emot 37 ärenden som rörde Helsingborgs stads grundskolor och grundsärskolor. Av dessa rörde 14 ärenden kränkande behandling. Detta var märkbart lägre än 2019 då 58 anmälningar togs emot varav 25 rörde kränkande behandling och mer i nivå med år 2018 då 41 anmälningar lämnades till Skolinspektionen. Sett över tid sticker 2019 ut, med ett högt antal anmälningar till Skolinspektionen. Under perioden januari till och med juli 2021 inkom nio anmälningar till Skolinspektionen varav tre rörde kränkande behandling. En utbildningsinsats genomfördes under hösten 2020 där några rektorer och andra nyckelpersoner inom området fick en genomgång av regelverket kring kränkande behandling.

Fortsatt utveckling krävs

Trygghet och trivsel, studiero, frånvaro och kränkande behandling är alla faktorer som påverkar elevers skolresultat. Under det gångna läsåret har ett målmedvetet arbete pågått för att förbättra arbetet inom alla dessa delar. Genom utbildningsdirektörens uppdrag till verksamhetscheferna har frånvaroarbetet och arbetet med särskilt stöd (*se avsnitt Kunskaper*) fått en tydlig plats i verksamhetsstyrningen. Verksamhetscheferna har, utifrån aktuella nulägesanalyser, identifierat utvecklingsområden och genomfört en rad olika insatser. Områdena har tagits upp på flera workshops och utbildningar samt i verksamhetsdialoger. Vi kan konstatera att medvetenheten om hur viktiga dessa frågor är har ökat och att kunskapen om rutinföljsamhet, arbetsmetoder och uppföljning ökat, vilket är positivt. De flesta enheter har väletablerade arbetssätt och rutiner. Vi ser dock inga resultat i form av till exempel lägre frånvaro och statistiken för kränkingsfall är svårtolkad då

det finns stora variationer mellan år (Skolinspektionsärenden) och rapporteringsskillnader (Stella). Då översynen av Olweus och skolornas arbete mot kränkningar inte är klar går det inte ännu att dra slutsatser av det arbetet.

Vi kan också se att det fortfarande finns vissa brister i hur till exempel frånvaroarbetet och skolpliktsärenden fungerar i praktiken. Det kan vara så att tydliggörandet av arbetssätt och rutiner ställer högre krav på skolan och att man därför fått insikt att det som verkade fungerade väl, inte gjorde det i praktiken eller att brister ligger kvar sedan tidigare. Arbetet inom dessa områden bör därför fortsätta och fördjupas.

När en elev har problematisk skolfrånvaro, är utsatta för kränkningar eller på annat sätt har det svårt behövs stöd från elevhälsan. Ibland får också eleven stöd från socialtjänsten och/eller vården. För att stödet ska fungera väl krävs bra samarbete mellan skolans personal och elevhälsans medarbetare och att samarbetet med aktörerna utanför skolan fungerar väl. Överlag är samarbetet gott. Det finns gemensamma samarbetsytor och gemensamma överenskommelser hur arbetet ska gå till. I praktiken kan ändå svårigheter uppstå. Olika tolkningar av uppdrag eller lagstiftning, hinder i form av sekretessbestämmelser eller dylikt kan skapa "glapp" i samarbetet. Fortsatta ansträngningar krävs därför för att utveckla skolornas samarbete med den centrala elevhälsan och samarbetet med socialtjänsten/vården.

3. Kunskaper¹¹

Enligt läroplanen ska skolan ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Elever som har behov av stöd för att nå kunskapskraven i matematik, svenska och svenska som andraspråk i lågstadiet ska få stöd tidigt och anpassat efter sina behov.

Tabell 1 sammanfattar kunskapsresultaten sedan läsåret 2015/2016 för den kommunala grundskolans avgångselever i årskurs 9. Över tid är andelen elever med behörighet¹² till gymnasiet stabil men med mindre variationer från år till år. Behörigheten till gymnasiet har ökat de senaste åren (se trendutveckling i Bilaga 1) och uppgår till 84,8% vårterminen 2021. Detta är något högre än för riket som helhet (kommunala huvudmän). Alla skolor har dock inte höjt sina behörighetsresultat. Om man tittar närmare på siffrorna så ser man att till exempel att Slottsvångsskolan och Svengårdsskolan höjt sina behörighetsresultat markant sedan förra läsåret, medan många enheter fått lägre behörighetsresultat (Se Bilaga 3). Årskullarna i de skolor som förbättrat sina resultat kraftigt är dock relativt små, varför relativt små

¹¹ Inklusive läroplansområde Bedömning och betyg

¹² För att uppnå behörighet till gymnasiet yrkesprogram krävs godkända betyg i de gymnasiegemensamma ämnena svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare fem andra ämnen.

förändringar i *antalet* elever som blir godkända får stort utslag på *andelen* elever som blir godkända.

Pandemin bedöms ha påverkat behörighetsresultatet på olika sätt. I mitten av december 2020 övergick alla högstadier till distansundervisning efter rekommendation av Folkhälsomyndigheten. Distansundervisningen pågick en bit in på vårterminen och avvecklades successivt, i olika takt på de olika skolorna utifrån läget och riskbedömningar på respektive skola. Distansundervisningen innebar dock inte att alla högstadie-elever övergick till distans. De elever som bedömdes ha behov av extra hjälp och stöd fick fortsatt undervisning i skolans lokaler, vilket då skedde i mindre grupper än vanligt. Dessa elever bedöms ha gynnats av att ha fått undervisning i mindre grupp och i en lugnare miljö. Av de elever som fick undervisning på distans bedöms de flesta ha klarat sig väl, men bedömningen är också att det i denna grupp fanns elever som inte uppnådde så höga resultat som väntat. Det är svårare att få eleverna delaktiga och det är svårare för lärare att stötta och hjälpa elever på distans. Detta rimmar med de nationella erfarenheter som finns¹³.

Andelen elever som uppnår godkänt betyg A—E i alla ämnen har de senaste åren varit högre i Helsingborg jämfört med riket. Vårterminen 2019 var det knappt 76% av eleverna i Helsingborg som uppnådde godkänt betyg i alla ämnen. I riket var andelen drygt 73%. Under vårterminen 2020 ökade andelen till 74,4 % och för vårterminen 2021 uppgick andelen till 75,4 %. Även det genomsnittliga meritvärdet¹⁴ är något högre i Helsingborg än i riket. Läsåret 2018/2019 uppgick meritvärdet till 234,8 i Helsingborg, medan rikssnittet var 224,5. För läsåret 2019/20 var meritvärdet något lägre 231,4 och för läsåret 2020/21 var meritvärdet 232,1.

Om man jämför andelen elever som uppnår godkänt betyg i alla ämnen med hur meritvärdena utvecklats så kan man se att för några år sedan gick trenden mot en ökad tudelning; andelen med godkända betyg minskade samtidigt som meritvärdena låg relativt stabila. Läsåret 18/19 ökade både meritvärdet och andelen elever som uppnår godkänt betyg i alla ämnen, men läsåret 19/20 så sjönk både meritvärdet och andelen godkända jämfört med året innan. Läsåret 20/21 så ökar åter både meritvärde och andelen elever som uppnår godkänt i alla ämnen. Meritvärdets ökning har dock varit relativt sett mindre än ökningen av "uppnår minst E i alla ämnen". Det innebär att antalet elever som uppnår *hög* skolresultat är minskande.

Om man jämför utvecklingen av måttet "uppnår minst E i alla ämnen" med "behörighet till yrkesprogram" så kan vi konstatera att behörigheten ökat relativt sett mer än "uppnår minst E i alla ämnen". Det kan innebära att skolorna har ett större fokus på behörighet än att ge elever en bred kunskap i alla ämnen, vilket är helt i linje

¹³ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/skolverkets-utvarderingar-och-rapporter/uppfoljning-av-coronapandemins-konsekvenser/artiklar/pandemins-paverkan-pa-grund--och-grundsarskolan>

¹⁴ Meritvärdet är det som avgör huruvida elevens kunskapsresultat räcker för att bli antagen till det sökta gymnasieprogrammet. Meritvärdet baseras på elevens betyg och mäter elevens kunskapsnivå.

med nämndens mål, men som ändå kan värt att analysera djupare¹⁵. Skolinspektionen har konstaterat att skolor med långvarigt låga kunskapsresultat ofta har höga förväntningar på elevernas kunskapsutveckling, men inte på betyg i alla ämnen. Måttet gymnasiebehörighet prioriteras och godkända betyg i alla ämnen framstår som ett mer sekundärt mål. Det kan leda till att utvecklingsarbetet vid skolan inte tydligt omfattar alla ämnen, skriver Skolinspektionen i sin rapport¹⁶.

Tabell 1 Behörighet, andel elever som uppnått målen samt genomsnittligt meritvärde för elever i Helsingborg och riket, kommunala skolor

<i>Elever i årskurs 9</i>	<i>VT16</i>	<i>VT17</i>	<i>VT18</i>	<i>VT19</i>	<i>VT20</i>	<i>VT21</i>
<i>Kommunal huvudman</i>						
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram Helsingborg</i>	85,3%	82,7%	81,6%	82,10%	84%	84,8%
<i>Riket</i>	81,00%	80,50%	82,70%	82,50%	84%	84,6%
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	75,9%	73,7%	72,2%	75,90%	73,6%	75,4%
<i>Riket</i>	71,90%	71,80%	73,50%	73,40%	74,1%	74%
<i>Genomsnittligt meritvärde</i>	231,0	227,5	227,8	234,8	231,4	232,1
<i>Riket</i>	218,8	217,7	223,3	224,5	225,9	226,8

Källa: Skolverket (Grundskolan/Betyg årskurs 9) Notera. Motsvarande värden för riket som helhet anges med kursiv text.

I tabell 2 redovisas kunskapsresultaten för de lägre årskurserna 6—8. Det man kan se är att andelen som uppnår minst E i alla ämnen ligger ungefär fem till sju procentenheter lägre än andelen behöriga i alla årskurserna. Variationerna mellan åren är relativt små. För årskurs 6 har dock andelen elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen minskat 4,8 procentenheter sedan VT16 medan behörigheten varit nästan oförändrad. Hur resultaten utvecklas i tidigare årskurser ger en indikation om hur resultatet kommer att se ut när eleverna går ut grundskolan.

¹⁵ De ämnen (utöver kärnämnen) som har högst andel icke godkända (betyg F eller -) är idrott och hälsa, geografi och samhällskunskap,

¹⁶ <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2021/langvarigt-laga-kunskapsresultat/>

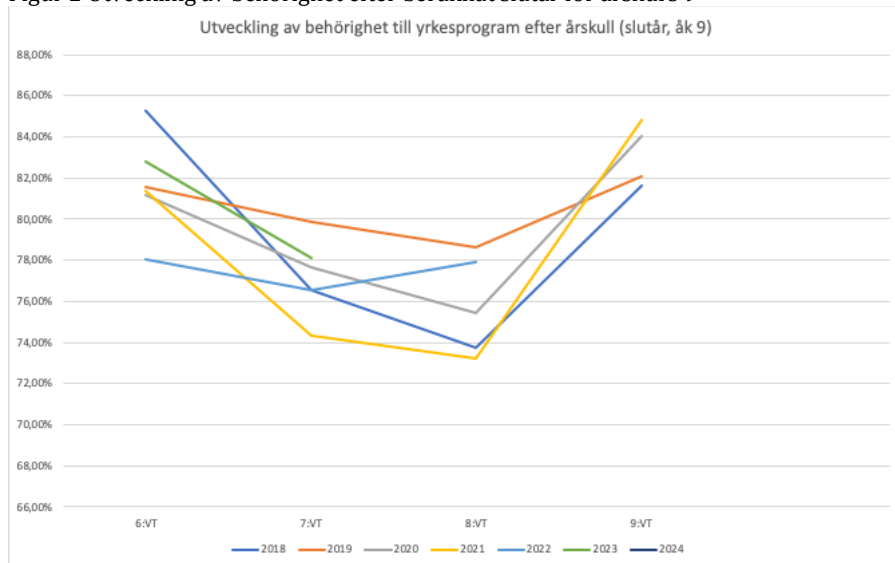
Tabell 2 Kunskapsresultat, elever i årskurs 6—8, VT16—VT21

Elever i årskurs	VT1 6	VT1 7	VT1 8	VT19	VT20	VT21	För änd ring (VT 16- VT2 1)
Elever i årskurs 8							
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram</i>	73,3%	73,6%	78,6%	75,4%	73,2%	77,9%	4,6
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	66,6%	65,5%	70,2%	67,6%	65,5%	65,0%	-1,6
Elever i årskurs 7							
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram</i>	76,5%	79,8%	77,6%	74,3%	76,5%	78,1%	1,6
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	67,5%	72,3%	69,0%	67,0%	65,50%	69,30%	1,8
Elever i årskurs 6							
<i>Andel som är behöriga till yrkesprogram</i>	81,5%	81,2%	81,4%	78,0%	82,8%	81,7%	0,2
<i>Andel elever som uppnår minst betyget E i alla ämnen</i>	78,0%	78,9%	75,4%	72,2%	74,7%	73,2%	-4,8

Källa: Beslutsstöd (betygsdatabasen)

Figur 2 visar hur behörigheten utvecklas från årskurs 6 till och med årskurs 9 för samma årskull. Figuren visar att när olika årskullar avslutar vårterminen i årskurs 6 så varierar deras behörighet mellan 78 % och 86 %. I årskurserna 7 och 8 sjunker behörigheten, men sänkningen är inte lika stor för alla årskullar. I årskurs 9 ökar åter behörigheten. Att det sker en kraftig sänkning mellan årskurs 6 och årskurs 7 beror antagligen på att eleverna byter från mellanstadium till högstadium vilket både innebär högre kunskapskrav och i vissa fall även byte av skola. Genom att analysera resultaten tidigt får skolorna underlag för att bedöma om de stödinsatser som getts varit tillräckliga eller om justeringar behövs. Ju tidigare insatser, desto större chans att insatserna bidrar till att långsiktigt förbättra elevens resultat. Ambitionen är att öka elevernas möjligheter att nå målen och bli behöriga. En svagt uppåt lutande linje genom hela skoltiden är önskvärd.

Figur 2 Utveckling av behörighet efter beräknat slutår för årskurs 9

Källa: Egna beräkningar, data från betygsdatabasen

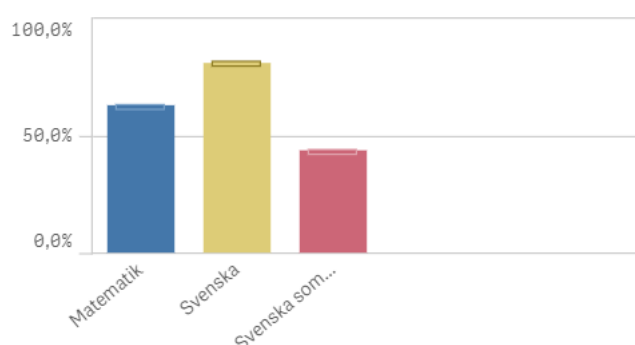
Figuren visar utvecklingen för samma årskull. Till exempel gul linje visar utvecklingen för den årskull som gick ut år 9 år 2021. När årskullen gick i sexan så uppgick deras behörighet till 81,4 %, sedan sjönk den till 74,3% i år 7 och 73,2% i år 8. När årskullen gick ut nian så uppgick behörigheten till 84,8%. Grön linje visar hur den årskull som kommer att gå ut nian år 2023 klarade skolan när de gick i årskurs 6 och 7. De som kommer att gå ut nian år 2024 gick i årskurs 6 VT21. Deras behörighet låg då på 81,7% (syns inte i tabellen).

De yngre elevernas progression följs upp löpande av lärarna och dokumenteras i lärportalerna Unikum. Elevernas kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska bedömas utifrån ett bedömningsstöd som Skolverket tillhandahåller och som är obligatoriskt att använda. I övriga ämnen är bedömningsstöd frivilliga att använda.

Nationella prov arrangeras i vanliga fall i årskurs 3, 6 och 9 som ett stöd för att likvärdigt och rättvist göra bedömningar och sätta betyg på en elevs kunskaper. Nationella prov har inte genomförts under läsåret 2020/21 på grund av pandemin, men i årskurs 3 har Helsingborgs stads skolor genomfört ett liknande prov (betygsstödjande bedömningsstöd). Resultatet visar att det finns relativt många elever i årskurs 3 som inte nådde upp till kravnivån, *se figur 3*. Även skillnaderna i resultat mellan enheter är relativt stora.

Figur 3 Andel elever i år 3 som uppnått kravnivån i matematik, svenska och svenska som andraspråk (betygsstödjande bedömningsstöd, motsvarar Nationella prov)

Andel elever som uppnått kravnivån per ämne/delprov VT21

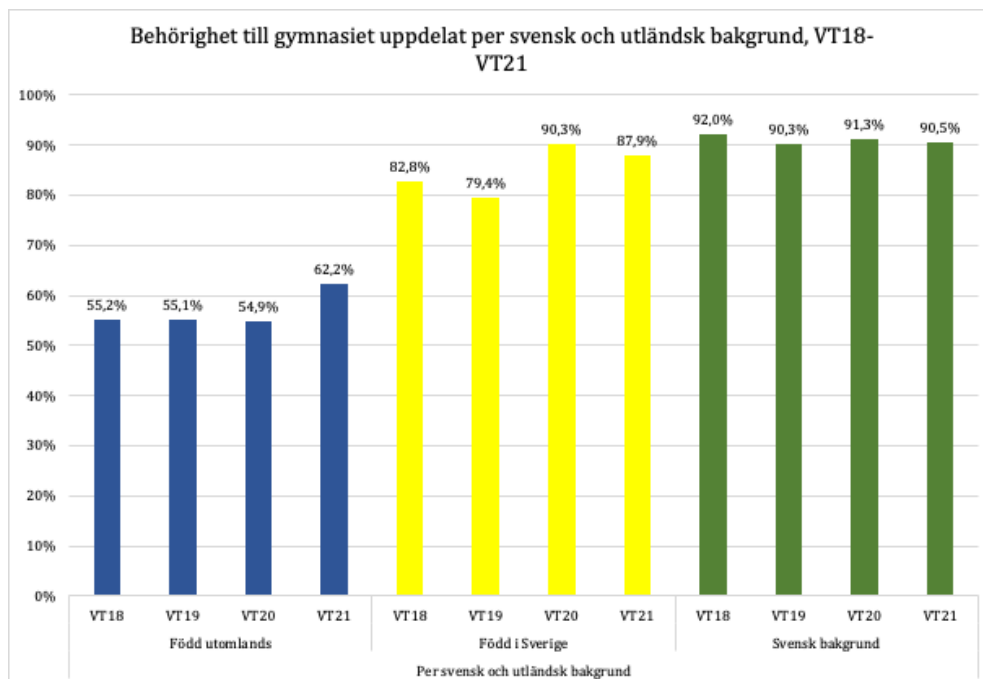
Elevernas bakgrund

Elever har olika förutsättningar att nå målen för gymnasiebehörighet. Sedan tidigare vet vi att elevens ursprung samt föräldrars utbildningsbakgrund är två viktiga bakgrundsfaktorer som påverkar elevernas möjligheter att klara av sin skolgång.¹⁷

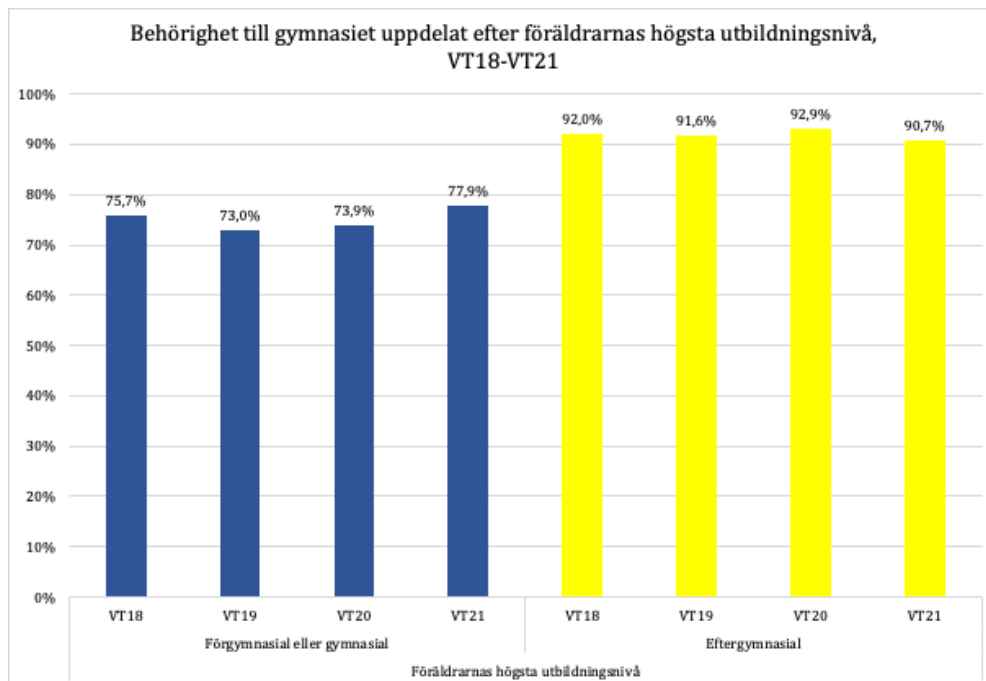
Elever som är födda utomlands har lägst behörighet till gymnasiet och behörigheten har sjunkit de senaste åren. De senaste åren når bara drygt hälften av eleverna som är födda utomlands behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. Om eleven har utländska föräldrar men är född i Sverige så är behörigheten avsevärt högre, runt 80 %. Elever födda i Sverige och med svenska föräldrar har högst behörighet, över 90 %. Behörigheten för denna elevgrupp har sjunkit över tid.

Om man ser till föräldrarnas utbildningsnivå så kan man konstatera att elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning klarar skolan bättre än de elever vars föräldrar enbart gått i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande. Över 90 % av den förstnämnda gruppen uppnår behörighet till gymnasieskolan, medan ungefär 75 % av den sistnämnda gruppen uppnår behörighet. För båda grupperna är trenden sjunkande, dvs behörigheten har sjunkit de senaste åren.

Figur 4 Behörighet till gymnasiet uppdelat per svensk och utländsk bakgrund samt efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå, VT18-VT21

¹⁷ Skolorna får ekonomisk kompensation både från staten och från kommunen för att utjämna skillnader i elevers förutsättningar som beror på deras bakgrund och föräldrars utbildningsnivå, se avsnitt *Ekonomiska förutsättningar*.

Källa: Skolverket (Grundskola/Betyg årskurs 9)

Definition av "bakgrund":

- Elever med **svensk bakgrund** är elever födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige.
- Elever med utländsk bakgrund **födda i Sverige** är elever med båda föräldrarna födda utomlands, men själva är födda i Sverige.
- Elever med utländsk bakgrund **födda utanför Sverige** är elever födda utanför Sverige som invandrat till Sverige.

Professionsutveckling i matematik

Många elever som inte uppnår behörighet till gymnasiet saknar godkänt i matematik, se Bilaga 2. Detta gäller både nationellt och i Helsingborg. Matematikundervisningen är därför ett prioriterat område i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor.

Analysen visar att det som behöver förbättras är både kvaliteten i undervisningen, likvärdigheten i bedömning samt elevernas förhållningssätt till lärandet i matematik. Matematiklärarna i Svengårdsskolan, Tågaborgsskolan, Påarps skola och Högastensskolan har, i olika takt, under läsåret 2020/21 deltagit i professionsutveckling genom den s.k. analysgruppsmodellen. Modellen innebär att lärarna tillsammans identifierar gemensamma problem, att dessa problem analyseras gemensamt, man identifierar relevanta åtgärder och genomför dessa. Fler skolor kommer att genomgå professionsutvecklingen läsåret 2021/22.

Professionsutvecklingen bedöms bidra till ökad medvetenhet om undervisningens roll och ökad samsyn bland lärarna.

Under VT21 fattades beslut om att köpa in MatteAppen, efter att verktyget testats av ett par pilotskolor. Planen är att MatteAppen ska användas i samtliga skolor som ett stöd i undervisningen. MatteAppen är ett digitalt verktyg som möjliggör individualiserad undervisning, självvärderande tester, osv.

För att kunna följa elevernas matematikkunskaper har förvaltningen tagit fram självvärtande matematiktester riktade till årskurs 2, 4, 5, 7 och 8. Testerna består av uppgifter på E-nivån. Testerna visar att andelen elever som klarar godkänt sjunker ju äldre eleverna blir. I årskurs 5 så klarar cirka 60 procent av eleverna uppgifterna, medan i årskurs 8 så är det knappt hälften som klarar uppgifterna. Resultaten visar att skolorna måste lägga mer fokus på matematiken i de yngre årskurserna och sedan hålla i hela vägen. För att testerna ska vara till hjälp krävs att skolorna har ett medvetet arbete för hur testresultaten ska tas omhand. Under läsåret har skolorna utvecklat användningen av testerna.

Professionsutveckling i språkutvecklande undervisning¹⁸

Elever med annat modersmål än svenska har oftare svårare att klara skolan. Det är därför viktigt att alla lärare har goda kunskaper om hur de kan arbeta språkutvecklande i de ämnen de undervisar i. Många skolor, framför allt de som har många elever med annat modersmål än svenska, har språk som ett prioriterat verksamhetsmål. Det innebär att skolorna på ett målmedvetet sätt arbetar för att öka elevernas språkförmåga. Det kan till exempel handla om att noga följa upp att alla elever knäcker läskoden tidigt och att ge stöd tills detta är uppnått. Ett annat exempel är att genom kompetensutveckling öka lärarnas förmåga att tillämpa en språkutvecklande undervisning.

Skolverket tillhandahåller kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt och under läsåret 2019/20 har flera av skolorna i Helsingborg gjort förberedelser för att påbörja kompetensutveckling inom detta område. Kompetensutvecklingen genomförs med start från HT2020. Det är framför allt de skolor som har stort antal elever som inte uppnått behörighet till gymnasiet och där språket bedöms ha betydelse för behörigheten som omfattas av kompetensutvecklingen. Arbetet är ett led i utbildningsdirektörens ambition att genom uppdrag till verksamhetscheferna öka fokus på områden som bedöms centrala för att öka behörigheten.

Språkutvecklande undervisning är ett prioriterat område inom Helsingborgs stads skolor och under läsåret 20/21 har bland annat Ättekulla skola, Elinebergsskolan och Maria Parksskolan påbörjat professionsutveckling i språkutvecklande arbetssätt¹⁹. Bedömningen är att de lärare som deltagit har fått ökad kunskap om hur man kan arbeta språkutvecklande i sitt eget ämne. Alla skolor har nu också tillgång till studi.se

¹⁸ Jim Cummins har i många år bedrivit forskning i flerspråkiga sammanhang med fokus på elevers skolframgång. Cummins studier handlar om interaktionen i klassrummet, dels mellan eleverna och dels mellan läraren och eleverna. Utifrån Cummins forskning har en modell för språkutvecklande undervisning utformats. Modellen har tre fokus: *fokus på innehåll, fokus på språk och fokus på språkanvändning*. Källa: Språkutvecklande undervisning, Skolverket, 2017. Artikel skriven av Catarina Schmidt, Göteborgs universitet, och Åsa Wedin, Högsåskolan Dalarna.

¹⁹ Skolverkets utbildning i språkutvecklande arbetssätt, modul *Från vardagsspråk till ämnesspråk*

och Ugglo som är digitala stödverktyg för språkutveckling. Även tillgången till skolbibliotek är en fråga som uppmärksammats och utvecklats under året.

Modersmålsundervisningen och studiehandledningen påverkades negativt av pandemin då det inte var lika lätt att arrangera dessa på grund av digital undervisning eller för att skolorna ville hålla smittspridning nere. Totalt sett ökade dock studiehandledningen något (från 300 timmar till 350 timmar i veckan) om man ser till den studiehandledning som Avdelningen för flerspråkighet tillhandahåller. Förvaltningens analys visar att det krävs bra samarbete mellan lärare och studiehandledare för att studiehandledning ska fungera optimalt och utvecklingsarbetet inom detta område fortsätter under läsåret 2021/22. När det gäller modersmålsundervisning är det fortfarande en utmaning att schemalägga den så att det blir attraktivt för eleven. Många gånger hamnar eleven i en situation där hen tvingas välja mellan en fritidsaktivitet och modersmålsundervisningen.

Elevers syn på sitt eget lärande

Elevers motivation har betydelse för deras skolresultat. Motivationen påverkas både av inre och yttre faktorer. Hur eleven uppfattar sin egen kompetens och förmåga, rädsla för att misslyckas, problemhantering, med mera är exempel på inre faktorer som påverkar motivationen. Men motivationen påverkas också av yttre faktorer som lärarna kan påverka. Det handlar till exempel om vilka förväntningar som lärarna har på eleven, hur återkoppling sker och bedömningssätt.²⁰

I Skoltempen har förvaltningen frågat elever hur de ser på lärares förmåga att motivera elever. Påståendet *Mina lärare får mig att bli intresserad av det vi arbetar med på lektionerna* är det påstående som värderas lägst av alla elever. I snitt ger eleverna detta påstående värdet 4,4. Yngre elever ger något högre värde och äldre elever ger påståendet ett lägre värde. Resultatet indikerar att eleverna inte tycker att lärarna är bra på att motivera och väcka intresse för ämnet. Här finns dessutom en diskrepans mellan elevernas bild och lärarnas bild. Lärarna har gett påståendet *I mitt arbete lyckas jag engagera och aktivera eleverna i undervisningen* värdet 5,1 vilket indikerar att lärarna bedömer sin förmåga att motivera högre än vad eleverna gör. Resultaten på skolnivå ser olika ut och varje skola har analyserat resultaten från Skoltempen och anpassat åtgärderna utifrån lokala resultat. Det finns också påståenden som ger mer positiv bild. Till exempel påståendet *Jag vet vad jag behöver göra för att lyckas ännu bättre i skolan* ger eleverna värdet 5,0 vilket är relativt högt.

Ledarskapet i klassrummet

En lärare som har ett genomtänkt sätt för hur undervisningen ska bedrivas har bättre förutsättningar att vara en god ledare i klassrummet. Lärarnas ledarskap är en framgångsfaktor för god undervisning och goda resultat. Ledarskap handlar till

²⁰ Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång, Skolverkets webbplats, 2020.

exempel om att ha god lektionsstruktur, tydliggöra förväntningar, ge feedback och stöd och att behandla alla rättvist. Vissa saker kan läraren själv utveckla, andra delar i ledarskapet behöver läraren utveckla tillsammans med andra. Den professionsutveckling i matematik och språkutvecklande arbetssätt som pågår handlar om ledarskapet i klassrummet. Mycket av det dagliga kollegiala lärandet som sker på skolorna handlar om ledarskapet. Flera skolor har identifierat ledarskapet som ett utvecklingsområde. I detta ingår även rektors ledarskap. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för skolans resultat. Att *leda lärares lärande och utveckling*²¹ är fortfarande en utmaning för många rektorer. Ledarskapet försvåras på grund av olika barriärer²².

Extra anpassningar och särskilt stöd

Alla elever ska få möjlighet att nå så långt som möjligt. Detta gäller både elever som har goda resultat och elever som har svårare att uppnå kunskapskraven. Generellt uppger eleverna att lärarna är bra på att ge den hjälp som eleven behöver. I Skoltempen ger eleverna påståendet *Min lärare ger mig den hjälp jag behöver* värdet 5,1. Om det befaras att en elev inte kommer att uppnå kunskapskraven ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar. Med extra anpassning avses att läraren vidtar en mindre ingripande stödinsats som går att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen.²³ Om detta inte bedöms vara tillräcklig kan eleven ha rätt till särskilt stöd²⁴. Beslut om särskilt stöd ska föregås av en utredning och stödets innehåll ska framgå ur ett åtgärdsprogram.

²¹ Vivian Robinson har i sin forskning identifierat fem dimensioner av rektors ledarskap som har hög eller medelhög påverkan på elevernas resultat:

1. Målsättande och tydliga förväntningar
2. Strategisk resursfördelning
3. Säkerställa undervisningskvalitet
4. Leda lärarnas lärande och utveckling
5. Säkerställa en trygg och säker miljö

Genom att aktivt använda sig av dessa dimensioner (ledarskapskategorier) kan rektor påverka elevers måluppfyllelse. Ledarskapskategorierna är därför ett viktigt redskap i det systematiska kvalitetsarbetet och dessa följs upp i verksamhetsdialogerna. För varje dimension finns ett antal faktorer som rektor bör ta hänsyn till för att kunna använda kategorin fullt ut. För en uttömmande beskrivning se boken *Elevnära skolledarskap* av Vivian Robinson

²² Forskningen har identifierat ett antal barriärer/hinder för utveckling som behöver överbryggas för att utveckling ska ske. Se t ex boken *Professionsutveckling och kollegialt lärande* av Steven Katz, Lisa Ain Dack.

²³ Extra anpassning kan till exempel vara extra tydliga instruktioner, stöd att sätta igång arbetet, hjälp att förstå texter.

²⁴ Exempel på särskilt stöd: enskild undervisning, stöd av speciallärare, anpassad studiegång.

Ungefär 850 elever har aktiva åtgärdsprogram, dvs har ett dokumenterat behov av särskilt stöd²⁵. Antalet extra anpassningar är större. Vad som är extra anpassning kan ibland vara svårt att definiera. Ambitionen är att göra anpassningar som inte bara gynnar en elev utan kommer hela klassen till godo. Frågan är då om den insats som gynnar hela klassen kan ses som en extra anpassning eller inte. Hur insatsen definieras är dock av mindre betydelse givet att eleven får det stöd den behöver.²⁶

För att eleverna ska få tillgång till ett välfungerande särskilt stöd krävs att skola, elevhälsa och vårdnadshavare har ett bra samarbete. Elevhälsan förändrade läsåret 2019/20 sin organisation för att tydliggöra ansvarsfördelning och förbättra kommunikationen. Förändringarna ledde till förbättrat samarbete, men pandemin gjorde att vissa delar av samarbetet försvårades. Pandemin tvingade snabbt fram nya arbetsformer och nya sätt att kommunicera. Förankring och dialog hanns inte alltid med vilket ibland ledde till brister i samsyn om hur samarbetet kring en elev bäst skulle genomföras.

Särskilt stöd och extra anpassningar är ett prioriterat område inom Helsingborgs stads skolor och detta har lett till att det blivit ökat fokus på frågan i verksamhetsdialoger och i utvecklingsarbetet. Flera insatser har genomförts läsåret 20/21 för att förbättra strukturer, arbetssätt och dokumentation. Bedömningen är att kvaliteten på process- och strukturnivå ökat generellt, men det finns stora skillnader mellan enheterna och arbetet bör fortsätta. Under HT21 kommer några enheter att få forskningsbaserat externt stöd för att utveckla elevhälsoarbetet på skolan.

Bedömning och betyg

Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg. Skolans mål är att varje elev utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna. Utvecklingssamtalet och den individuella utvecklingsplanen är viktiga för att främja elevens utveckling.

När en lärare bedömer elevens kunskaper ska läraren utgå från all tillgänglig information om elevens kunskaper. Elevers kunskaper ska sedan bedömas i relation till de nationella kunskapskraven. Ett sätt att bedöma träffsäkerheten i betygssättningen är att jämföra resultaten i de nationella proven med de betyg som lärarna satt. Om skillnaderna är alltför stora kan det tyda på att lärarna sätter för höga (eller för låga) betyg. På vissa enheter har skillnaderna varit relativt stora, vilket uppmärksammats i det systematiska kvalitetsarbetet. Under vårterminen 2020 genomfördes inte de nationella proven²⁷ på grund av pandemin vilket innebar att detta underlag i kvalitetsarbetet föll bort. Nationella prov genomfördes inte heller läsåret 20/21. Däremot tillhandahöll förvaltningen ett betygsstödande bedömningsstöd som var utformat som prov. Dessa kunde användas både som stöd

²⁵ Siffran är en ögonblicksbild i augusti 2021.

²⁶ Skolor kan också ansöka om Febex, dvs medel till extraordinära stödåtgärder (t ex tekniska hjälpmedel).

²⁷ Nationella prov finns inte i alla ämnen och inte heller i alla årskurser.

för bedömning av elevers kunskaper och som underlag i arbetet med att åstadkomma en mer enhetlig bedömning.

Skolverket har tagit fram förslag till reviderade kursplaner för grundskolan. Syftet är att göra kursplanerna till ett bättre arbetsverktyg för lärarna. Detta förväntas skapa bättre förutsättningar för kvalitet och likvärdighet i undervisningen och medverka till att betygen blir mer tillförlitliga och rättvisande för eleverna²⁸. Ett omfattande arbete med att implementera de reviderade kursplanerna pågår.

4. Elevernas ansvar och inflytande

Ur skolornas kvalitetsrapporter framgår att skolorna arbetar mycket aktivt med ge elever inflytande över utbildningen så att varje elev kan ta ansvar för sitt lärande och bidra till en god arbetsmiljö. Viktiga delar för att öka elevers ansvarstagande för sitt lärande är att eleven får kontinuerlig återkoppling på sina insatser och blir medveten om att hen själv kan påverka sitt lärande. Insikten att man själv kan påverka sitt lärande gör det också möjligt att se sambandet mellan ansträngning och de drömmar man har.

I Skoltempen har eleverna fått svara på frågan hur väl man instämmer i påståendet *Jag vet vad jag behöver göra för att lyckas ännu bättre i skolan*. Elevernas svar varierar mellan 4,7 och 5,5 (snitt 5,0). Ur kvalitetsrapporterna framgår att skolor som bedömer att de har ett välfungerande arbete för att öka elevernas ansvar och inflytande får en högre värdering på enkät-frågan än skolor som beskriver utmaningarna i arbetet. Svaren i Skoltempen synes sålunda bekräfta att alla skolor inte kommit lika långt i detta arbete, men att det finns en medvetenhet om vad man på skolan behöver arbeta mer med.

I Skoltempen finns även påståendet *Min lärare ger mig respons flera gånger per termin* som beskriver elevens uppfattning om hur ofta de får återkoppling. Eleverna svarar i snitt 4,8 på detta påstående (lägst 4,4 och högst 5,1). De skolor som fått relativt låga svar från eleverna på denna fråga bör analysera närmare vad detta består i. Är det så att lärarna inte ger respons eller är det inte tydligt för eleven när hen får respons. Att få kontinuerlig återkoppling är en viktig del i att kunna ta ansvar för sitt lärande.

Lovskola och sommarskola är också exempel på tillfällen där elever ges möjlighet att reflektera över sitt lärande och påverka sina resultat. Nationell uppföljning visar att det är svårt att locka elever till lovskola/sommarskola, men att de som faktiskt deltar är nöjda och tycker att de lärt sig mycket.²⁹ Detta mönster känns igen även från Helsingborg. Tidigare år har sommarskola arrangerats på en skola men våren 2021

²⁸ Regeringen fattade beslut om de nya kursplanerna i augusti 2020. Ett implementeringsarbete är påbörjat.

²⁹ <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/nyheter/svart-att-motivera-elever-till-lovskola>

hölls sommarskola på flera skolor vilket bidrog till att fler elever både anmälde sig och deltog i sommarskolan. Från årskurs 8 deltog 95 elever och från årskurs 9 deltog 50 elever. Av eleverna i årskurs 9 som deltog i sommarskolan erhöll 34 betyg i matematik, engelska eller svenska/svenska som andraspråk.

Den skriftliga återkopplingen samlas i Unikum och Unikum används också som underlag för att identifiera behov av stöd samt som ett underlag till utvecklingssamtalen. Flera skolor låter elever leda utvecklingssamtalen, med stöd från pedagogerna. I till exempel Ringstorpsskolan förbereder eleverna sina utvecklingssamtal genom att utvärdera sitt eget arbete och väljer ut vilka arbeten de vill visa upp. Detta stärker elevers ansvarstagande över sin egen utbildning. Under Corona-pandemin har många skolor haft digitala utvecklingssamtal för de flesta elever. Detta har krävt en tydligare struktur på mötena än när man träffas fysiskt. Det har dock i flera fall upplevts som enklare att boka in och genomföra möten då dessa hållits digitalt. Erfarenheten är sålunda att de digitala utvecklingssamtalen fungerat förvånansvärt bra.

När det gäller elevers ansvar och inflytande över arbetsmiljön i skolan så finns många exempel på goda arbetssätt. Elever är med och påverkar till exempel möblering i klassrum och utformning av skolgården. Klassråd är vanliga och eleverna i de högre årskurserna deltar i skyddsround. Flera rektorer använder sig av fokusgrupper för att snabbt få elevernas uppfattning i en fråga. Sammanfattningsvis är bedömningen att skolornas arbete med läroplansområdet Elevernas ansvar och inflytande fungerar väl. Skolorna har god kännedom om sina utvecklingsområden och arbete pågår.

5. Skola och hem

Skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare. Generellt är vårdnadshavare mer engagerade i sina barns skolgång när barnen är yngre, medan kontakterna till skolan avtar när eleven blir äldre. Utvecklingssamtalen är en viktig arena, där både skolans och vårdnadshavarnas ansvar för att stötta elever till skolframgång synliggörs. Vårdnadshavare kan följa elevens kunskapsutveckling i Unikum och Unikum används också alltmer som en informationskanal till vårdnadshavarna.

Coronapandemin har påverkat kontakterna till vårdnadshavarna. Pandemin har ökat behovet av att snabbt få ut information till vårdnadshavarna och då har Unikum varit ett bra sätt både att snabbt få ut information och att "styra" vårdnadshavarna dit för att hitta information. Detta har fungerat väl. Som nämnts ovan (*se avsnitt Elevers ansvar och inflytande*) har de flesta utvecklingssamtal hållits digitalt under pandemin. Digitala utvecklingssamtal har visat sig vara enklare för vårdnadshavare att genomföra dagtid vilket underlättat mentors arbete. Digitala utvecklingssamtal kräver å andra sidan att samtalen är tydligare strukturerade än samtal på plats. Skolorna har tagit med sig erfarenheterna av detta för att utforma utvecklingssamtal som både är smidiga att genomföra och som bidrar till att hjälpa eleven på bästa sätt. För de elever som har stora stödbehov har utvecklingssamtalen i de flesta fall hållits i form av fysiska möten.

Under läsåret har förvaltningsledningens fokus på det närvarofrämjande arbetet också haft återverkningar på dialogen med vårdnadshavarna. En viktig del i detta arbete har varit att informera och tydliggöra vad skolplikt innebär och att vara restriktiv i att bevilja ledigheter utanför ordinarie lov. Det är viktigt att alla Helsingborgs stads skolor har samma syn på när ledighet kan beviljas/inte beviljas och att det finns samsyn kring giltig och ogiltig frånvaro. Detta underlättar dialogen med vårdnadshavarna och skickar signalen att skolan är viktig. Under året har samsynen ökat och skolorna agerar mer lika än tidigare. I de fall en ansökan om ledighet inte beviljats har det ofta lett till en aha-upplevelse hos vårdnadshavaren när skolan förklarat vad avslaget egentligen innebär och vilket ansvar skolan respektive vårdnadshavaren har i detta.

Pandemin har komplicerat det närvarofrämjande arbetet. Att stanna hemma vid lättare symptom har minskat smittspridningen av många typer av virus men har samtidigt lett till att elever varit frånvarande i högre grad än tidigare. Här väcks frågan om skolor kan möjliggöra distansundervisning i dessa fall, på vilket sätt och under vilka omständigheter detta i så fall kunde vara möjligt. En annan typ av frånvaro har handlat om att vårdnadshavare hållit sina barn hemma av oro för att barnen ska bli sjuka eller hämta hem smitta. Denna typ av frånvaro har varit högst i skolor med hög andel föräldrar utan eftergymnasial utbildning.

Både vårdnadshavares utbildningsnivå och födelseland synes ha betydelse för vilka förväntningar vårdnadshavarna har på skolan vilket ibland påverkar samarbetet. Även språkliga och kulturella barriärer kan spela in. Många skolor arbetar aktivt för att överbrygga barriärer. Till exempel på Raus planterings skola har en av förstelärarna ett utpekat uppdrag att samverka med vårdnadshavare. Bland annat får vårdnadshavarna redan i förskolan information om hur skolan fungerar, vilka regler som finns och hur ett bra samarbete mellan hem och skola förbättrar förutsättningarna för eleverna. Skolan har samarbete både med familjecentralen i området och med mötesplatsen @Plantan.

Bedömningen är att kontakterna med vårdnadshavarna i stort fungerar väl. De utvecklingsområden som finns handlar främst om att förbättra kommunikationen till vårdnadshavare och att öka förståelsen för skolans uppdrag.

6. Övergång och samverkan³⁰

Ur elevens synpunkt är det angeläget att övergångar mellan skolformer och årskurser sker så sömlöst som möjligt. Information om elevens progression, stödbehov och annan relevant kunskap ska följa med eleven hela skoltiden. Om det blir glapp i informationen finns risk att eleven tappar fart och utvecklingen stannar upp. För att minska glappet finns olika rutiner för överlämning och samverkan som förskolor och skolor väntas följa.

Övergången mellan förskola och förskoleklass är den första stora övergången för barnen. Det vanliga är att barnen från förskolan får besöka sin blivande skola och att

³⁰ Under detta avsnitt behandlas även läroplansområdet Förskoleklassen

förskolan lämnar information till skolan om gruppen som helhet. I områden där alla barn från en förskola går till samma skola och där skolan bara tar emot barn från ett fåtal förskolor fungerar övergången oftast bra. Det finns upparbetade relationer och rutiner för hur övergångarna ska gå till. I till exempel Påarp, Mörarp och Gantofta sker överlämning utifrån kartläggning av barngrupperna. Skolan återkopplar till förskolan om barnen till exempel har den läsförmåga som förskolan uppgett. Både rektor från skolan och förskolan är med och utvärderar övergångarna för att ta med erfarenheter till nästa år. Detta arbetssätt har fler förskolor och skolor börjat tillämpa.

För de skolor som tar emot barn från flera olika förskolor är utmaningarna större, både för den avlämnande förskolan och för den mottagande skolan. Här måste man ofta förlita sig på att det finns skriftlig dokumentation som stöd i överlämningen. Många av barnen som börjar i Helsingborgs stads skolor kommer från en fristående förskola och då är behovet av medföljande skriftlig dokumentation ännu större. Det har visat sig att det ibland finns brister i den skriftliga överlämningen. Det finns dock också goda exempel där information samlas och överlämnas på ett föredömligt sätt. Förskolornas pågående arbete med att fånga och dokumentera barns lärandeidentitet (det s.k. målkriteriearbetet) förväntas också bidra till att förbättra dokumentation vid överlämningar.

Övergången mellan förskola och skola har under det gångna året kraftigt påverkats av Corona-pandemin. Att göra platsbesök på barnens blivande skola har inte varit möjligt. Det har inte heller varit möjligt att genomföra fysiska överlämningsmöten. Istället har förskolorna och skolorna fått hitta andra sätt att underlätta övergången, till exempel genom att förskolebarnen fått besöka skolgården i mindre grupper. Skolorna upplever att övergångarna fungerat bättre än väntat, givet omständigheterna.

En framgångsfaktor i en bra överlämning och samverkan är att alla inblandade parter har god kännedom om innehållet i respektive skolforms läroplan. Vid övergångar mellan årskurser och stadier är det dessutom viktigt att pedagogerna i de olika stadierna har samsyn kring vad eleverna förväntas lära sig i de olika stadierna. Annars kan det uppstå glapp i undervisningen eller att undervisningen upprepas. Det har visat sig att samsynen ibland brister. Därför har ett stort arbete initierats som bland annat syftar till att öka samsyn och därigenom förbättra överlämningar och samverkan. Det stora arbete som pågår handlar om att implementera de nya kursplaner som börjar gälla hösten 2022. Alla lärare ska lära sig förstå innehållet i de nya kursplanerna och vad som förväntas av eleverna. Genom att alla får god förståelse underlättas även samsynen kring helheten.

Bedömningen är att övergång och samverkan samt förskoleklassen i stort fungerar väl men att det finns områden som behöver utvecklas. Det påbörjade arbetet med att implementera de nya kursplanerna väntas bidra till att förbättra övergång och samverkan.

7. Skolan och omvärlden

Läroplansområdet Skolan och omvärlden har påverkats negativt av pandemin. Ett mål för läroplansområdet är att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Detta har varit svårare under pandemin då till exempel prao och öppna hus ställts in. Även om skolorna arrangerat alternativa aktiviteter som till exempel arbetsmarknadsdagar eller liknande temadagar så har dessa aktiviteter inte lika tydligt visat eleven olika framtidsval eftersom aktiviteterna genomförts digitalt eller internt på skolan. En vanlig aktivitet är att vårdnadshavare berättar om sitt yrke för eleverna i en klass. Även denna aktivitet har ställts in eller skett digitalt. Även möjligheten att få inblick i närsamhället, förenings- och kulturliv har försvårats då utfärder och besök nästan helt ställts in. Öppet hus till gymnasierna har skett digitalt. Många av de samarbeten som i vanliga fall sker med aktörer utanför skolan har alltså inte kunnat genomföras under läsåret. Även arbetet med MOA, modern arbetslivsorientering³¹, har påverkats negativt av pandemin.

Studie- och yrkesvägledningen (SYV) är ett viktigt redskap för att nå läroplansmålen. Under läsåret 2019/20 utarbetade förvaltningen en övergripande plan för studie- och yrkesvägledningen och den utgör grund för det stöd som förvaltningen erbjuder skolorna. I planen beskrivs till exempel vad en framgångsrik studie- och yrkesvägledning bör omfatta. En viktig framgångsfaktor är att studie- och yrkesvägledningen är integrerad i all undervisning. Detta innebär i sin tur att roller, förväntningar och samarbetsformer bör vara väl definierade.

Uppföljningen visar att det finns stora skillnader mellan enheterna hur SYV-arbetet utvecklats under året och hur väl integrerad SYV-arbetet är. Till exempel Elinebergsskolan och Brunnsparksskolan (samma rektorsområde) har ett väletablerat arbetssätt där studie- och yrkesvägledare och pedagoger träffas regelbundet för att planera och följa upp det gemensamma arbetet som utgår från en lokal aktivitetsplan. I planen konkretiseras målen, organiseringen, ansvarsfördelningen och uppföljningen för varje årskurs. De flesta enheter har dock inte kommit lika långt i sin systematik utan avser fortsätta utveckla SYV-arbetet under innevarande läsår. Flera enheter har uppgett att de behöver göra ett omtag i SYV-arbetet på grund av pandemin.

Antalet elever per studie- och yrkesvägledare har sjunkit det senaste året. Det gäller både sett till alla årskurser (2020: 1198 elever per studie- och yrkesvägledare, 2019: 1426 elever per studie- och yrkesvägledare) och sett till högstadiet (2020: 344 elever per studie- och yrkesvägledare i åk 7-9, 2019: 407 elever per studie- och yrkesvägledare i åk 7-9), se *Tabell 5 i bilaga 2*. Detta innebär att ” studie- och

³¹ Modern arbetslivsorientering (MOA) är ett arbetssätt som löper genom hela skolgången och bygger på att stärka kopplingen mellan skolan och det lokala arbetslivet. Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att införa modern arbetslivsorientering i stadens samtliga skolor. Skol- och fritidsförvaltningen har tagit fram en modell för modern arbetslivsorientering som syftar till att stärka elevernas kontakter med arbetslivet, öka valkompetensen genom att vidga perspektiv, öka kunskap om arbetsmarknad, bryta könsstereotyper yrkes- och utbildningsval samt utgöra ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete. Arbetet ska börja tidigt, redan i F-klass.

yrkesvägledartätheten” är högre än i riket. Generellt torde det finnas goda förutsättningar för ett framgångsrikt SYV-arbete. Måttet *Antal elever per studie- och yrkesvägledare* säger dock inget om hur arbetet med studie- och yrkesvägledning som helhet är organiserat. Ett framgångsrikt studie- och yrkesvägledningsarbete kännetecknas av att studie- och yrkesvägledningen är integrerad i den övriga undervisningen och därmed kan sägas vara ”hela skolans ansvar”.³² Bedömningen är att studie- och yrkesvägledningen inte ännu är fullt integrerad i den övriga undervisningen.

Ett viktigt utvecklingsområde är att kunna identifiera de kvalitetsindikatorer som bekräftar att studie- och yrkesvägledningen håller hög kvalitet. Det handlar både om att fånga kvaliteten i det löpande arbetet och att fånga de långsiktiga effekterna av studie- och yrkesvägledningen. En del i detta handlar om att bedöma elevernas valkompetens, d v s hur skolan ska följa upp att eleven har tillräcklig kunskap och förmåga att göra välgrundade val både när det gäller studieinriktning, yrkesbana och fritid.

8. Grundsärskola

Grundsärskolan³³ har en egen läroplan som ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Under läsåret 2021/21 har pandemin påverkat verksamheten i stor utsträckning. Frånvaron bland elever har varit mycket högre än normalt. Till stor del torde den höga frånvaron kunna förklaras av en oro för smitta. Många av eleverna i särskolan har kroniska sjukdomar som gör att de tillhör riskgrupp. Att inte utsättas för smitta har därför varit angeläget för många familjer vars barn går i särskola. Eleverna i särskolan har inte heller kunnat ta del av undervisning digitalt om de haft lättare symptom. Detta beroende på att distansundervisning inte tillhandahållits i grundsärskolan då de flesta elever i grundsärskolan inte har förutsättningar att kunna tillgodogöra sig undervisning på distans.

³² Framtidsval och utbildning, SKR 2013.

³³ Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en utvecklingsstörning, ska tas emot i grundsärskolan. Innan barnet börjar i grundsärskola ska det göras en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs. Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Inom grundsärskolan finns en särskild inriktning som benämns träningsskola. Träningsskolan är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

Oro för smittspridning har även varit en aktuell fråga för personalen. Många elever i särskolan har omfattande omsorgsbehov vilket aktualiserat frågan om skyddsutrustning och anpassning av undervisning under pandemin. Alla pandemirelaterade frågor har hanterats efter hand som de uppkommit men de har tagit mycket kraft och lett till att skolornas ordinarie utvecklingsarbete inte kunnat genomföras i planerad takt.

Under hösten 2021 har utvecklingsarbetet åter kommit igång. En fråga som är angelägna att utveckla handlar om att öka fokus på undervisning och lärande. Att ge omsorg är viktigt men det får inte ske på bekostnad av undervisning och lärande. Här handlar det både om att hitta bra sätt att bedöma elevernas kunskaper, att ge elever rätt stöd och att ge vägledning inför framtiden. samsynen hos all personal om utbildningens mål och genomförande. När det gäller bedömning av elevers kunskaper så påbörjades läsåret 2019/20 ett arbete med att enas om kriterier för att bedöma olika aspekter av undervisningen, eftersom betyg inte är något bra mått för att bedöma kvalitet i grundsärskolan. Detta arbete kommer att fördjupas under läsåret 2021/22.

Antalet elever i grundsärskola har ökat de senaste åren och uppgick till 214 elever under läsåret 2020/21. Det ökande antalet elever i grundsärskolan har accentuerat frågan om särskolans tillgång till ändamålsenliga lokaler. Ju fler elever desto mer "trångbodda" blir skolorna vilket påverkar möjligheten att bedriva verksamhet. Grundsärskola finns på fem enheter; Borgmästarskolan, Elinebergs grundsärskola, Påarps grundsärskola, Rönnbäcksskolan och Västra Berga grundsärskola. Borgmästarskolan och Rönnbäcksskolan utgör mindre enheter och bedriver grundsärskola samt grundsärskola med inriktning mot träningsskola för elever med flerfunktionsnedsättningar och autismspektrumstörningar. Elinebergs och Västra Bergas grundsärskolor bedriver både grundsärskola och träningsskola. Ny grundsärskola planeras till Maria Parkskolan.

Antalet lärare i grundsärskolan har ökat något de senaste åren och uppgick till 31 heltidstjänster i oktober 2020. Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning uppgick till 80 procent vilket är lägre än åren innan. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleutbildning uppgår till 28 procent, vilket är lägre än åren innan och denna andel har sjunkit kraftigt de senaste fem åren. Inom grundsärskolan arbetar även elevassistenter och annan resurspersonal. Eftersom frånvaron bland eleverna varit hög under pandemin har skolorna genomfört olika typer av kompetensutvecklingsinsatser bland personalen. Långsiktigt krävs även fortsatt arbete med att rekrytera behörig personal till grundsärskolan.

Figur 5 Antal elever i den kommunala grundsärskolan 2010-2020

Källa: Skolverket (Grundsärskolan/Elever). **Notera.** Siffrorna avser 15 oktober för angivet år.

Tabell 3 Grundsärskolans personal, Helsingborgs stad och riket (2016-2020)

	2016	2017	2018	2019	2020	Förändring (2016—2020)
Antal lärare (heltidstjänst)	26,8	25	28,6	28,3	31	15,7%
Helsingborg						
Riket	2484,8	2599,6	2710,4	3 013,70	3214,3	29,4%
varav andel...						
med pedagogisk högskoleutbildning	91,2%	84,9%	80,4%	80,0%	80,1%	-11,1%
	86,3%	85,6%	84,5%	83,0%	82,9%	-3,4%
Andel med specialped. högskole-examen	57,1%	31,2%	30,1%	26,8%	28,4 %	-28,7%
Antal elever per lärare	5,6	6,3	6,5	6,5	7,1	26,8%
	3,8	3,9	3,9	4,1	4,2	10,5%

Källa: Skolverket (Grundsärskolan/Personal)

9. Diskussion

Brett utvecklingsarbete, men svårt mäta effekterna

När vi summerar läsåret 2020/21 så kan vi konstatera att det har pågått ett brett utvecklingsarbete som inkluderat lärare och andra medarbetare, rektorer, verksamhetschefer, avdelningschefer, utbildningsdirektör och nämnd. Genom att i den övergripande verksamhetsplanen tydligt peka ut utvecklingsområden och ansvariga så har det blivit tydligare för alla vad som är prioriterat och vad som bör utvecklas.³⁴ Genom de så kallade vp-uppdragen har olika aktiviteter tagits fram för att lösa identifierade utmaningar. Aktiviteterna har till exempel handlat om professionsutveckling till lärare i matematik och professionsutveckling i språkutvecklande arbetssätt, utbildningar för att öka enhetlighet i frånvarohantering, utbildning om extra anpassningar och särskilt stöd, osv. Vp-uppdragen ingår numera även som en del i verksamhetsdialogerna på olika nivåerna. Rektorerna vittnar om att förvaltningens fokus på de prioriterade områdena ökat medvetenheten kring dessa frågor. Att återkommande fråga hur det går inom ett visst område och förvänta sig engagemang skickar signalen att "detta är viktigt". Vi kan konstatera att vp-uppdragen lett till en ökad samsyn kring vad som är prioriterat. Vi kan också konstatera att förståelsen för att en enskild enhet har ett ansvar för att bidra till helheten ökat. En skola ska självklart utvecklas utifrån sina egna utmaningar, men en skola har också ett bredare ansvar. Det kan till exempel handla om att ta emot lärarstudenter som ett led i att säkra stadens framtida kompetensförsörjning fast den egna enheten inte har några problem att rekrytera.

Samtidigt kan vi konstatera att det är svårt att mäta effekterna av det omfattande utvecklingsarbete som pågår eller på annat sätt följa upp att förväntade effekter sker. För att kunna följa effekterna av utvecklingsarbetet krävs att effektkedjan är synliggjord så att man också kan följa upp arbetet medan det pågår. Utvecklingsarbete handlar ofta om att ändra arbetssätt och då behöver man kunna fånga förändringarna längs vägen för att kunna ändra inriktning på utvecklingsarbetet om det behövs. Vi

³⁴ De utvecklingsområden som identifierats och där utbildningsdirektören pekat ut prioriteringar genom uppdrag i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor är följande:

- ökad närvaro och studiero
- förebygga, förhindra och åtgärda kränkande behandling
- säkerställa att varje elevs behov av extra anpassningar och särskilt stöd tillgodoses
- säkerställa att matematikundervisningen förbättras
- förbättra den språkutvecklande undervisningen
- säkerställa att studie- och yrkesvägledning används för att öka elevernas motivation
- säkerställa att verksamheten inom stadens förskolor håller hög kvalitet (målkriterier)
- ta fram förslag för hur kompetensförsörjningen på kort och lång sikt ska säkras (nytt uppdrag från och med läsåret 2021/22)

För varje uppdrag finns en närmare beskrivning av vad som ska uppnås..

kan konstatera att organisationen behöver bli bättre på att synliggöra effektkedjan, hitta bra sätt att följa upp utvecklingsarbetet medan det pågår och vidta korrigerande åtgärder om utvecklingsarbetet inte ger det utfall som eftersträvas.

Skolresultat i form av betyg, godkända prov, med mera är ett sätt att mäta effekter på individnivå. Vi kan konstatera att behörigheten till gymnasieskolans yrkesprogram (åk 9) steg VT21 och har ökat fyra år i rad. Även behörigheten för elever i åk 8 steg VT21, de föregående två åren var dock utvecklingen den motsatta. Om vi ser till resultatet på enhetsnivå så framkommer att många enheter har lägre behörighet för elever i åk 8 och 9 VT21 än de hade VT20. Det är en handfull skolor som tidigare hade relativt låga resultat som gjort stora resultatförbättringar och därmed dragit upp resultatet för helheten. Det är förstås positivt att dessa skolor kraftigt förbättrat sina resultat. En förklaring kan ligga i det stöd några av skolorna fått genom Samverkan för bästa skola. En annan förklaring kan vara att pandemin gynnade vissa grupper. De elever som bedömdes ha stora behov av stöd undantogs från distansundervisningen och fick istället undervisning på plats i skolan men i mindre grupper än annars. Att många skolor försämrat sina behörighetsresultat kan också vara följd av pandemin. Distansundervisningen fungerade inte för alla elever vilket kan förklara att elever som tidigare klarade skolan plötsligt inte gjorde det eller fick sämre resultat än väntat. Detta väcker i sin tur frågan om skolorna har lättare att identifiera de elever som riskerar att inte nå godkänt än att ge tillräckligt stöd och utmaningar till de elever som i och för sig kommer att nå godkänt men skulle utvecklas ännu mer om de fick rätt stöd och utmaning. Kunskapsresultaten har alltså troligen påverkats av pandemin, men vilka lärdomar och slutsatser som kan dras utifrån erfarenheterna behöver undersökas mer.

Ser man till resultaten i åk 6 så kan man se att det är många elever som redan då inte uppnår behörighet. Resultaten sjunker sedan i åk 7 och åk 8 för att sedan igen förbättras i åk 9. Detta väcker frågor om insatser sätts in tillräckligt tidigt, hur väl övergångar mellan stadier och årskurser fungerar samt om betygssättningen faktiskt motsvarar elevens kunskaper eller om betygssättningen används för att motivera elever. Redan i årskurs tre är det många elever som inte når upp till målen. Slutsatserna från detta blir att det systematiska kvalitetsarbetet fortsatt bör fokusera på att utveckla arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, övergångar och samverkan samt kompetensen att sätta betyg.

En annan fråga som är värd att lyfta är hur övergripande målformuleringar påverkar styrningen. Barn- och utbildningsnämnden har målet att behörigheten ska öka. Hur behörigheten utvecklas följs därför noga både på skolnivå och på förvaltningsnivå. Vi styr alltså mot ökad behörighet. För att bli behörig krävs att eleven har godkänt i matematik, engelska, svenska/svenska som andraspråk och ytterligare fem ämnen. Det innebär alltså att en elev kan uppnå behörighet men samtidigt ha F (icke godkänt) i vissa ämnen. Att komma in på nationellt program i gymnasiet trots underkänt i vissa ämnen kan vara till hjälp för vissa elever. Om kravet skulle vara att bli godkänd i alla ämnen kan det upplevas som oöverstigligt och risken blev då att eleven istället ger upp. Genom att behörigheten bara räknas på åtta ämnen kan dessa elever få "nystart"

i gymnasiet. Samtidigt kan det vara så att det blir svårare att klara gymnasiet om eleven inte har med sig tillräckliga kunskaper i alla ämnen. Detta ökar i sin tur risk för avhopp från gymnasiet och att eleven får svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Skolinspektionen konstaterar i sin granskning av skolor med långvarigt låga resultat att skolorna förvisso ökat fokus på elevernas kunskapsutveckling, men inte på betyg i alla ämnen. Skolinspektionen konstaterar att i rektorernas ledning av den pedagogiska verksamheten prioriteras måttet gymnasiebehörighet hos flera granskade skolor, medan godkända betyg i alla ämnen framstår som ett mer sekundärt mål. Skolinspektionen konstaterar att det kan leda till att utvecklingsarbetet vid skolan inte tydligt omfattar alla ämnen.

Pandemin har präglat läsåret

Läsåret 2020/21 präglades också i stor utsträckning av pandemin. Skolorna fick ägna mycket tid åt smittoförebyggande åtgärder och anpassa undervisning efter rådande omständigheter. Par dagar innan jullovet övergick högstadierna till distansundervisning efter rekommendation av Folkhälsomyndigheten. Distansundervisningen förlängdes i omgångar och återgick sedan till närundervisning successivt baserat på lokala riskanalyser. Erfarenheten från pandemiarbetet är blandade. Det som är positivt är att skolorna haft god beredskap och snabbt kunnat ställa om undervisningen när det varit nödvändigt. Positivt är också att skolorna blivit mycket bättre på att planera och agera utifrån ett risktänk. Framför allt har detta blivit synligt inom området arbetsmiljörisker, men arbetssättet kan komma att gynna även arbetet med att säkerställa en god intern kontroll. Samarbetet mellan fack och arbetsgivare har utvecklats positivt. Nya sätt att träffa vårdnadshavare och kollegor har vuxit fram. Det finns också exempel på elever som gynnats av distansundervisningen (t ex elever som haft långvarig problematisk skolfrånvaro) medan erfarenheterna för majoriteten av elever är mer blandad (se ovan). Pandemin har visat att organisationen har en förmåga att kraftsamla och agera gemensamt. Till exempel har alla skolor kommunicerat gemensamma budskap till vårdnadshavare och alla skolornas planer för att avveckla distansundervisning utgick från samma mall (innehållet i planerna skiljde sig åt beroende på enhetens riskanalys). Förvaltningen har stöttat skolorna med underlag och klargöranden. Utmaningar har lösts efter hand som de dykt upp. Den initiativkraft och uppfinningsrikedom som skolorna visat under pandemin ger goda förhoppningar att också det pågående utvecklings- och innovationsarbetet kommer att utvecklas i samma riktning. Många saker har således utvecklats under pandemin för att lösa de utmaningar som uppstått. Det innebär samtidigt att mycket av det planerade utvecklingsarbetet tappat fart eller ställts in.

Studie- och yrkesvägledningen har påverkats negativt liksom möjligheter att göra studiebesök mm. Restriktionerna har även till viss del försvårat samarbetet mellan till exempel skola och elevhälsa samt mellan skola och aktörer utanför skolan. Grundsärskolan har påverkats extra mycket av pandemin. Frånvaron bland eleverna i särskolan har varit hög vilket påverkat undervisningen. Sammantaget finns både positiva och mindre positiva effekter av pandemin att dra lärdomar av.

Samarbete och samverkan bör fördjupas

Samarbetet med aktörer utanför skolan är viktigt för att skolan ska kunna hjälpa elever att nå sin fulla potential. Det handlar till exempel om samarbete med vårdnadshavare, med elevernas framtida arbetsgivare och samarbete med socialtjänst, polisen och barn- och ungdomspsykiatrien kring de elever som av olika anledningar har det tufft. Kontakterna till vårdnadshavarna är överlag goda men det finns också en rad utmaningar. Högutbildade föräldrar ägnar mer tid åt sina barns skolgång och har också ett incitament att förstå skolans roll och ha god kommunikation med skolan. Dessa föräldrar har också förväntningar på skolan, vilka ibland av skolan kan uppfattas som berättigade och ibland som oberättigade. Barn till lågutbildade föräldrar har generellt lägre skolresultat och då är en bra dialog med hemmet extra viktigt, något som inte alltid är lätt att åstadkomma. Om föräldrarna dessutom har ett annat modersmål än svenska och dålig kännedom om det svenska skolsystemet kan kommunikationen försvåras ytterligare. Det krävs alltså olika strategier av rektorer, mentorer och lärare för att kommunicera med olika vårdnadshavare. Arbetet med att utveckla välutvecklade och anpassade kommunikationsstrategier och samsynsformer bör fördjupas.

Samarbetet med företag och elevernas blivande arbetsgivare är ett område som påverkats negativt av pandemin och här krävs ett omtag. Många elever har i dagsläget vaga uppfattningar om vilka framtidsmöjligheter de har och vilka jobb som finns. Forskningen visar också att resurssvaga elever har mycket svårare att visualisera framtidsbilder än de som har många förebilder och starka nätverk.

Elevernas skolprestationer påverkas inte bara av faktorer inom skolan utan också av faktorer som hänger ihop med deras livssituation. Majoriteteten av eleverna i årskurs 6, 9 och gymnasiet år 2 i Skåne rapporterar att de har en god hälsa, att de är nöjda med sig själva, att de trivs med livet och har en ljus framtidsstro. Trenden för den psykiska hälsan är dock att den är sjunkande för både flickor och pojkar i samtliga årskurser jämfört med tidigare undersökningar åren 2012 och 2016. Diagnoser för till exempel autism är också ökande.³⁵ Ett bra samarbete med vården och BUP är nödvändig. Generellt är samarbetet gott men sekretesslagstiftning och ansvarsfördelning leder ibland till att det uppstår glapp som försvårar samarbetet. En liknande problematik finns när det gäller samarbetet med socialtjänsten kring de barn som det finns oro för. Trots etablerade arenor och samsynsformer upplever skolan att det inte alltid finns samsyn om vad som är bäst för barnet/eleven i den givna situationen. Det pågående samarbetet med socialtjänst och vården bör fördjupas.

Elever har olika förutsättningar att klara skolan. Både yttre faktorer som till exempel föräldrars utbildningsnivå, bostadsort och kunskaper i svenska påverkar, liksom inre faktorer som till exempel motivation, självbilden och fallenhet. Genom de s.k. uppbyggande medlen får skolorna möjlighet att kompensera för skillnader i elevers socioekonomiska bakgrund. När det gäller de inre faktorerna spelar lärarna en avgörande roll för elevers skolframgång. En lärare som kan motivera, har höga

³⁵ [Folkhälsorapport Barn och unga i Skåne 2021 - Utveckling Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/utveckling/rapporter/2021-12-09-folkhalsorapport-barn-och-unga-i-skane)

förväntningar och ger adekvat hjälp ger sina elever inte bara ämneskunskaper utan också färdigheter för livet. Ledarskapet i klassrummet och rektors ledarskap är avgörande för att skolan ska bidra med sin del i elevens utveckling. Att kunna attrahera, rekrytera, behålla och utveckla behöriga och duktiga lärare och rektorer är därför avgörande för elevers skolresultat.

Förvaltningen har initierat ett utvecklingsarbete för att säkerställa kompetensförsörjning både på kort och på långt sikt, vilket är nödvändigt. Det pågår också ett omfattande arbete inom ramen för de s.k. vp-uppdragen för att kompetensutveckla lärare (till exempel professionsutveckling i matematik och i språkutvecklande arbetssätt) och att förbättra förutsättningarna för deras arbete (till exempel genom att tydliggöra ansvar och rutiner i frånvaroarbetet och arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd). De utvecklingsbehov som beskrivs i denna rapport är alltså kända sedan tidigare och det finns en planering för förvaltningens arbete med dessa frågor i verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor

Varje elev är unik och har rätt att nå sin fulla potential. Pågående utvecklingsarbete syftar till att ge varje elev möjlighet att bli sitt bästa jag. Skolan ska fostra nyfikna, engagerade, ansvarstagande och handlingskompetenta individer som gemensamt kan lösa framtidens utmaningar.

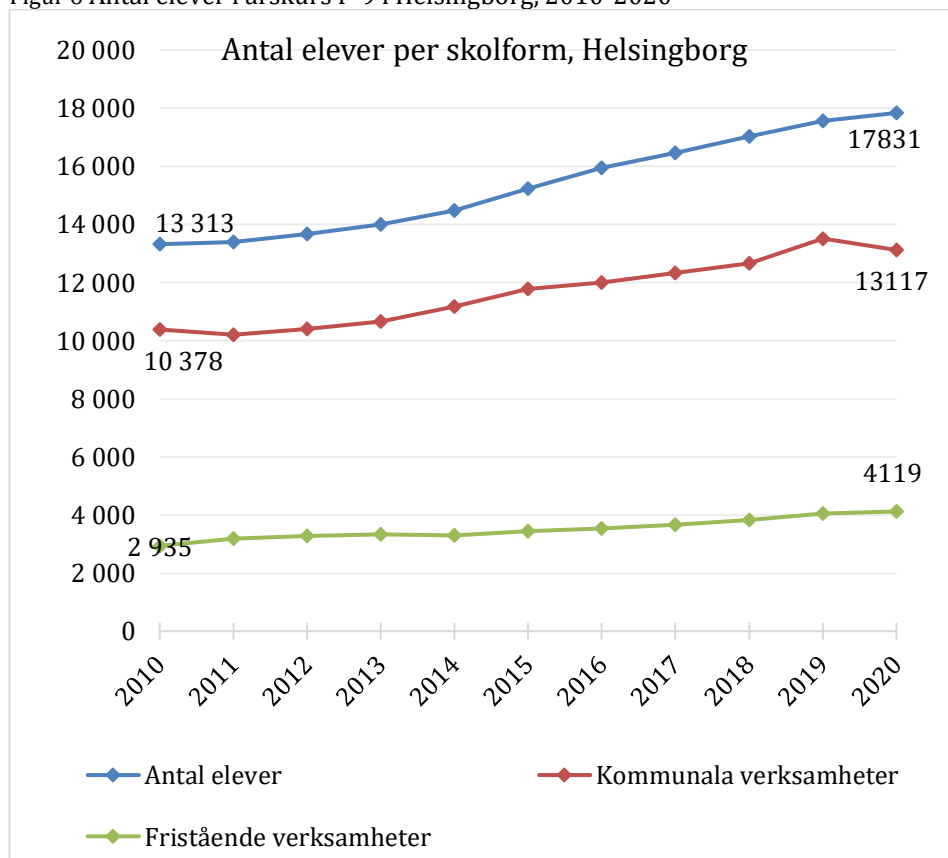
Bilaga 1. Elever, personal, ekonomi och stöd inom grundskolan

Elever och skolor i Helsingborg

Det totala antalet elever som går i grundskola (fristående eller kommunal) i Helsingborg uppgår till 17 830 elever (2020). Det är en ökning med 1,6 procent jämfört med åren innan. Ser man till de senaste tio åren så har elevantalet ökat varje år, de senaste åren har dock en avmattning skett, se figur 6.

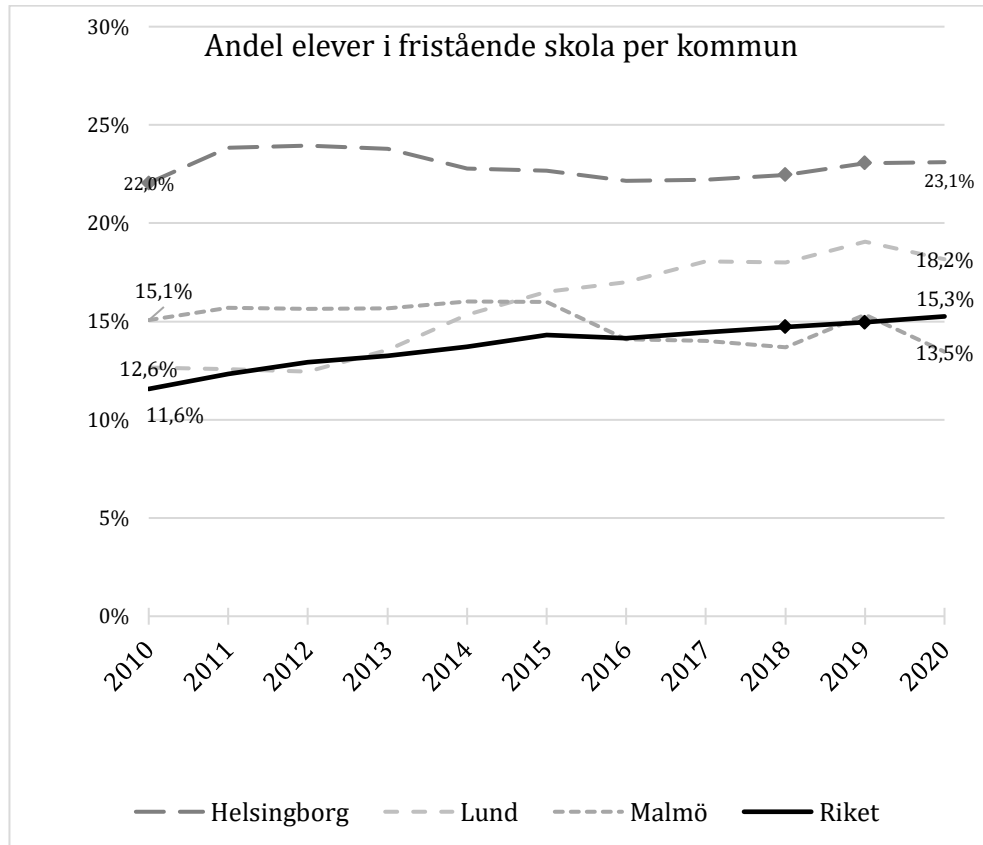
Av det totala antalet elever går 73 procent (13 117 elever) i en kommunal grundskola och 23 procent (4 119 elever) går i en fristående grundskola. Andelen elever som går i en fristående skola är högre i Helsingborg än i Lund, Malmö eller övriga landet som helhet (se figur 7). Drygt var femte elev går på en fristående grundskola i Helsingborg och fyra av fem elever väljer den kommunala grundskolan. För första gången på länge sjönk antalet elever i den kommunala grundskolan läsåret 2020/21, om än marginellt.

Figur 6 Antal elever i årskurs F-9 i Helsingborg, 2010-2020

Källa: Skolverket (Grundskola/Elever). **Notera.** Siffrorna avser 15 oktober för angivet år.

Figur 7. Andel elever i fristående skolor, årskurs F-9, Helsingborg, Malmö, Lund och Riket. 2010-2020

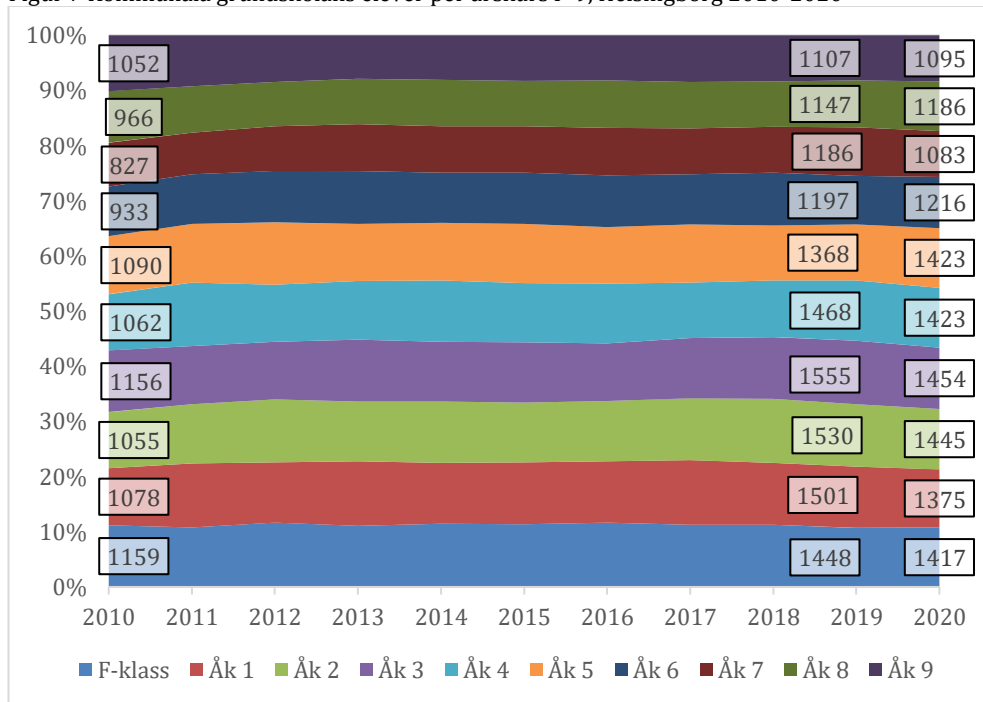

Källa: Skolverket (Grundskola/Elever). Notera. Siffrorna avser 15 oktober för angivet år.

Figur 7 visar hur den kommunala grundskolans elever är fördelade i årskurserna F—9. Elevantalet per årskurs är något lägre i högstadiet än i de lägre årskurserna.

För närvarande finns det 33 kommunala grundskolor och 5 grundsärskolor i Helsingborg. Förteckning över skolorna och uppgifter om elever, personal och resultat finns i Bilaga 3).

Figur 7 Kommunala grundskolans elever per årskurs F-9, Helsingborg 2010-2020

Källa: Skolverket (Grundskola/Elever).

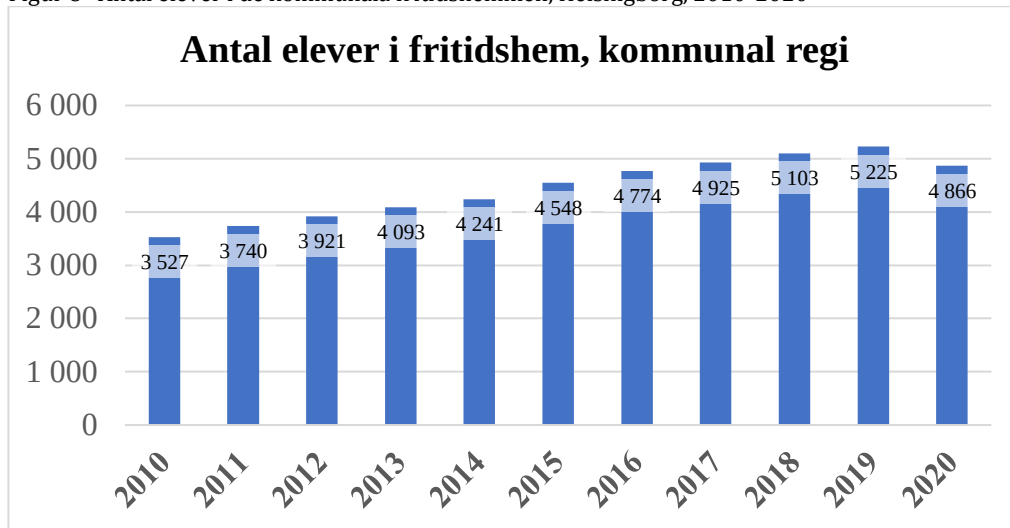
Fritidshemmen

Kommunen ska erbjuda fritidshem till och med vårterminen det år då en elev fyller 13 år.³⁶ Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ.

Antalet elever som gick i fritidshem uppgick till drygt 5200 år 2019. Detta är ökning jämfört med tidigare år. Under perioden 2010—2019 har elevgruppen F—6, dvs de som kan vara aktuella för fritidshem, i genomsnitt ökat med 3,3 procent årligen. Samtidigt har antalet elever i fritidshem ökat med i genomsnitt 4,5 procent sedan 2010. Trenden är alltså att en allt högre andel av grundskolans elever i årskurserna F—6 går på fritidshem. Ungefär 80 % av eleverna i årskurs F – 3 går på fritidshem. Läsåret 2020/21 ser vi dock en minskning i antalet elever i fritidshem, antalet uppgick till 4866. Minskningen kan bero på pandemin. Då många vårdnadshavare arbetade hemifrån så var behovet av fritidshem inte lika stort.

³⁶ Från och med höstterminen det år en elev fyller 10 år får kommunen erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Figur 8 Antal elever i de kommunala fritidshemmen, Helsingborg, 2010-2020

Källa: Skolverket (Fritidshem/Barn)

Antalet anställda i fritidshemmen minskade år 2019 men återgick efter det till samma nivåer som tidigare. År 2020 uppgick antalet heltidstjänster till 209, samma som år 2018. Eftersom elevantalet i fritids minskade förra året så minskade antalet elever per anställd.

Tabell 4 Fritidshemmens personal, Helsingborg 2016-2020

Mått	2016	2017	2018	2019	2020
Anställda, andel (%) heltidstjänster med ped. högskoleexamen, kommunal regi	41	40	36	35	37
riket	45	41	40	39	39
Anställda, antal heltidstjänster, kommunal regi	192	203	209	180	209
riket	19828	20630	21153	21057	20652
Personaltäthet, antal elever per anställd, kommunal regi	11,1	11,5	12,1	13,6	11,8
riket	12,5	12,4	12,2	12,2	11,8
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster, kommunal regi	24,8	24,4	25,2	29	23,3
riket	21,2	20,6	20,3	20,4	20,1

Källa: Skolverket (Fritidshem/Personal)

Sedan 1 juli 2019 gäller skärpta krav på legitimation och behörighet i fritidshemmen. De skärpta kraven innebär att undervisning i fritidshem ska bedrivas av legitimerade

och behöriga lärare. Det finns dock en stor brist på behöriga lärare i fritidshemmen. Av de som hade en tjänst som lärare i fritidshemmet 2019/20 var det bara 39 procent som hade en pedagogisk högskoleexamen. I Helsingborg var andelen 37 procent. På grund av bristen på behörig personal anställs istället obehörig personal som lärare i fritidshemmen. Dessa anställningar är visstidsanställningar då endast behörig personal kan få fast anställning.

Personal

Antalet lärare i de kommunala skolorna läsåret 2020/21 ³⁷ uppgick till 1003 heltidstjänster, vilket är ungefär 100 fler än året innan³⁸. Ökningen beror dels på en ökning av antalet elever och dels på en ekonomisk tilldelning som var större än aktuella kostnadsökningar. Att antalet lärare ökat samtidigt som elevantalet planat ut har lett till att nyckeltalet *Elever per lärare* har minskat och uppgår till 11,7 elever per lärare för läsåret 2020/21 jämfört med 12,8 året innan. Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning uppgick till 82,3 procent vilket är något högre än för riket som helhet. Siffran har varit stabil de senaste åren. Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan uppgick till 71 procent, vilket är samma nivå som läsåret innan. Siffran är något högre än för riket som helhet.

Tabell 5 Grundskolans personal, Helsingborg och riket (kommunala skolor), 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	Förändring (2016— 2020)
Antal lärare (heltidstjänst) Helsingborg	902,6	929,3	946,5	901,4	1003,3	11,2%
Riket	73576,0	74491,0	75426,0	76069,0	76426,0	3,9%
varav andel....						
kvinnor	75,9%	76,3%	76,8%	76,5%	75,8%	0,1
	76,8%	76,7%	76,6%	76,4%	75,8%	-1
tillsvidareanställda	87,3%	87,1%	87,3%	85,1%	85,6%	-1,7
	86,3%	86,8%	86,7%	86,5%	85,6%	-0,7
med pedagogisk högskoleutbildning	82,9%	82,7%	82,5%	82,2%	82,3%	-0,6
	84,2%	83,5%	83,2%	83,3%	81,3%	-2,9

³⁷ Statistiken som rör personal avser läget den 15 oktober respektive år. Senaste tillgängliga siffror är från oktober 2020.

³⁸ År 2019 var antalet lärare 901, år 2018:946.

<i>med specialpedagogisk högskoleutbildning</i>	7,4%	7,4%	7,0%	6,6%	6,7%	-0,7
	5,1%	4,9%	5,1%	5,3%	5,5%	0,4
<i>med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan</i>	70,3%	72,3%	73,6%	71,1%	71,1%	0,8
	72,6%	72,4%	71,5%	70,5%	72,2%	-0,4
Antal elever per lärare	11,8	11,8	11,9	12,8	11,7	-0,1
	11,8	11,9	11,90	12,0	12,2	0,4
Antal elever per SYV	1386,4	1290,1	1308,1	1426,0	1 197,5	-13,6%
	1 578,50	1494,5	1469,30	1 496,5	1 481,2	-6,2%

Källa: Skolverket (Grundskola/Personal)

Notera. Motsvarande värden för riket som helhet anges med kursiv stil. Värdena avser 15 oktober för angivet år i tabellen. Siffrorna för motsvarande mått på skolenhetsnivå finns i bilaga 1. I statistiken ingår ej grundskolor som bedriver undervisning på engelska, i Helsingborg i praktiken International School of Helsingborg.

Rekrytering via utbildning

En viktig del i rekryteringsarbetet är att erbjuda ett stort antal VFU-platser inom Helsingborgs stads förskolor och skolor så att lärosäten kan förlägga många lärarstudenters VFU (verksamhetsförlagda utbildning) inom vår verksamhet. Det handlar både om att ha god kvalitet i VFU-arbetet som gör att lärarstudenter känner det meningsfullt och lärorikt att göra sin VFU hos oss, likväl som att vilja bli medarbetare efter sina studier. Det finns idag många olika vägar mot läraryrket (olika inriktningar och upplägg) vilket gör att det är viktigt att verksamheten anpassar sig efter behoven från lärosäten, samt att man ser VFU som ett gemensamt rekryteringsarbete i staden. Majoriteten av lärarstudenterna är från Malmö Universitet och Lunds Universitet, övriga är från Högskolan Kristianstad och Halmstad Högskola. Enstaka lärarstudenter placeras även från olika lärosäten i landet.

Under läsåret 2020/21 fanns det totalt cirka 600 lärarstudenter registrerade i våra skolor och förskolor. Under läsåret 2020/21 genomfördes VFU-perioder enligt tabell 6 nedan. I vissa fall har en student VFU både på höst- och vårterminen. En VFU-period är oftast 4 veckor, men kan variera i antal veckor.

Tabell 6: Antal genomförda VFU-perioder, läsåret 20/21

	Förskolor	Grundskola	Gy
HT20	152	268	89
VT21	89	186	76
Totalt:	241	454	165

Källa: HR-avdelningen

Utöver den traditionella lärarutbildningen finns även möjlighet att utbilda sig till lärare genom utbildningar som varvar teori och praktik (arbetsplatsintegrerad utbildning). Detta erbjuds till exempel vid Högskolan i Kristianstad och Malmö Universitet. Förvaltningen samarbetar med dessa lärosäten genom att erbjuda studenterna praktisk erfarenhet. Nio studenter erbjöds plats inom ramen för arbetsplatsintegrerad utbildning hösten 2020 och totalt hade förvaltningen 14 studenter kopplat till denna utbildning under läsåret. Antalet utbildningsplatser via arbetsintegrerad utbildning har ökat under läsåret vilket innebär att fler skolor fått möjlighet att bereda plats för nya studenter från läsårsstart 2020/21.

Personer med lärarerfarenhet från andra länder (Lärarvägen) och yrkesverksamma med högskoleutbildning inom naturvetenskap eller språk som vill sadla om till lärare (Teach for Sweden) erbjuds också möjlighet att få praktik i stadens skolor inom ramen för respektive utbildningsprogram.

Framstegsjobb är en satsning som syftar till att medborgare kommer i arbete och bort från bidrag. Som en del i detta arrangerades i samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen AMF en internutbildning riktad mot fritidshemmen. Deltagarna arbetade 50% på ett fritidshem och studerade 50%. Pedagogiskt center och AMF ansvarar för utbildningsdelen. Av de nio som deltog i inriktningen mot fritidshem har sex ansökt om att bli vikarie inom fritidshemmen via Vikariebanken. Framstegsjobb har fortsatt med inriktning mot IT.

Rekrytering via Vikariebanken

Sedan några år tillbaka finns vikariebanken där tillgängliga vikarier samlas vilket underlättar för skolor när de behöver korttidsbemanna. Arbete i vikariebanken är inte sällan istället till längre anställning på en av våra skolor. Vi arbetar aktivt att rekrytera studenter till vikariebanken. Att arbeta inom korttidsbemanningen ger en inblick i arbetet och våra arbetsplatser och en chans för arbetsgivaren att lära känna medarbetaren. En annan viktig målgrupp är pensionärer som kan förlänga arbetslivet genom att arbeta timmar när de själva kan och vill.

Under läsåret var cirka 500 personer anställda i vikariebanken, varav drygt 300 anmält tillgänglighet. Samtliga skolformer bokade totalt 943 vikarier under läsåret 2020/21. Det motsvarade 103 599 timmar varav grundskolan bokade 32 435 (cirka 30 %) av dessa. Det i sin tur motsvarar ungefär 2 950 timmar om man slår ut det per månad. (augusti 2020 – juni 2021). Antalet bokade timmar i särskolan uppgick under läsåret till 554.

Förvaltningens uppföljning visar att både vikarier och de anställande rektorerna är nöjda med möjligheten att på ett sammanhållet sätt (dvs via vikariebanken) matcha ihop tillgängliga vikarier med skolornas behov av tillfällig personal. Corona-pandemin medförde dock en tvär inbromsning. I pandemins inledande skede avstod skolorna från att anställa vikarier då de ville minimera antalet nya kontakter även om den

ordinarie personalen var frånvarande. Efter ett tag steg närvaron bland den ordinarie personalen och behovet av vikarier minskade. En del av den ordinarie personalens kompetensutveckling ställdes också in vilket bidrog till att behovet av vikarier var lägre än i vanliga fall. Sammantaget innebar det nästan en halvering av antalet bokade timmar i pandemins inledande fas. Därefter har vikariebanken återigen ökat i användning och antalet bokade timmar uppgår nästan till de nivåer som gällde innan pandemin.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i grundskolan under kalenderåret 2020 uppgick till 6,8 procent, vilket är en ökning från året innan (2019:5,3 procent). För första gången på länge ligger grundskolorna över stadens mål för sjukfrånvaron, andra året i rad.³⁹ Det finns även relativt stora skillnader mellan de olika skolorna.

Coronapandemin medförde att sjukfrånvaron VT20 var avsevärt högre än året innan. Den totala sjukfrånvaron under perioden januari – juni 2020 uppgick till 6,7 procent (motsvarande period 2018 var sjukfrånvaro 5,3 procent). Vårterminen 21 hade sjukfrånvaron sjunkit till 5,7 procent, dvs börjat närma sig tidigare nivåer.

Nöjdhet och rörlighet

Staden följer årligen upp medarbetarnas nöjdhet genom medarbetarenkäten. Under 2020 genomfördes en medarbetarundersökning, där man fångar aspekterna motivation, ledarskap och styrning. Resultatet för grundskolan uppgick till index 83, vilket var något högre än föregående år men samma som året innan (2019: index 82, 2018: index 83). Stadens genomsnitt låg på index 81.

Ett annat sätt att fånga medarbetarnas nöjdhet är att se hur rörligheten utvecklas, dvs hur många som slutar eller byter anställning. Personrörligheten inom grundskoleverksamheten var 6,1% under 2020 (2019: 9,8%)⁴⁰. Det finns inga självklara mått på hur man ska följa upp rörligheten i en organisation, men förvaltningen har utifrån tillgängliga siffror analyserat olika indikatorer för att få en bild av rörligheten. Analysen visar att rörligheten är större på vissa enheter än andra. Analysen visar också att den interna rörligheten är relativt hög, dvs lärare börjar jobba på andra skolor inom staden, vilket innebär att eleverna möter nya ansikten.

Tabell 7. Hållbart medarbetarengagemang (HME)

<i>Delindex</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
<i>Motivation</i>	84	83	83	82	83
<i>Ledarskap</i>	83	84	84	82	82
<i>Styrning</i>	85	85	85	84	85
<i>HME (Index)</i>	84	84	84	83	83

Källa: Beslutsstöd

³⁹ Stadens mål är en sjukfrånvaro på högst 5 procent.

⁴⁰ Avser tillsvidareanställda som lämnat staden som arbetsgivare.

Kompetensförsörjning

Det finns en stor efterfrågan på utbildad personal inom grundskolan. Det finns brist på både grundskollärare, speciallärare och specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare med mera. Detta gäller både inom riket och inom Helsingborgs stad.

Trots att det finns en generell brist på utbildade lärare är bedömningen att stadens grundskolor lyckas relativt väl i att attrahera personal. Undantaget är särskolan där det är mycket svårt att rekrytera personal med tillräcklig kompetens (se kapitel Grundsärskola) samt fritidshemmen.

De satsningar som görs, till exempel genom samarbeten med lärosäten och kompetensutveckling är viktiga delar i kompetensförsörjningen. Kompetensutveckling av befintlig personal styrs av verksamhetens behov. Kompetensutvecklingsinsatserna varierar därför mellan skolorna. En del kompetensutveckling sker genom insatser från Pedagogiskt center som är förvaltningens avdelning för lärande och utveckling till anställda inom skolan.

Staten bidrar med finansiering till viss kompetensutveckling, till exempel Lärarlyftet där lärare kan komplettera sin legitimation med fler behörigheter. Staten bidrar även till finansiering av olika karriärtjänster, till exempel karriärtjänsten förstelärare. Under vårterminen 2020 fanns totalt 169 förstelärare i grundskolan (grundskola och fritidshem).

Tabell 8 Antal förstelärare i grundskola och fritidshem 2018—2020

	2018	2019	2020	2021
Grundskola	133	127	133	157
Fritidshem	7	8	11	12

Källa: Beslutsstöd. Avser läget i februari respektive år

Även om förvaltningen lyckas rekrytera lärare och tillhandahåller kompetensutveckling till lärare så ser vi att det kommer att bli allt svårare att rekrytera och behålla duktiga lärare. Att vara en attraktiv arbetsgivare kräver ett målmedvetet och långsiktigt arbete som rör anställningsprocessens alla delar.⁴¹ Förvaltningen har därför initierat ett arbete som syftar till att säkra kompetensförsörjningen både på kort och på lång sikt.

⁴¹ ARUBA = attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, avveckla.

Ekonomiska förutsättningar

Barn- och utbildningsnämndens budget för 2021 har en omslutning på 4 344 mnkr vilket är 138 miljoner kronor mer än året innan. Av dessa resurser utgör 3 693 mnkr kommunala resurser beslutade av kommunfullmäktige, vilket motsvarar drygt 40% av de medel som kommunfullmäktige fördelar till stadens nämnder.⁴² 650 mnkr är externa intäkter och dessa består främst av riktade statsbidrag, interkommunala intäkter samt föräldraavgifter för förskola och fritidshem. Av de totala resurserna till nämnden används cirka 52 % eller drygt 2213 mnkr till verksamhetsområdena grundskola, grundsärskola och fritidshem. Pengarna fördelas till varje enhet huvudsakligen med en peng per elev. Rektor beslutar därefter hur pengarna ska användas, dvs hur stor del som ska användas till undervisning, lärverktyg, lokaler eller andra typer av kostnader.

I grundskolan finns olika nivåer av skolpengen i relation till vilken årskurs eleverna går i. För årskurs F-6 fås en något lägre tilldelning än för årskurs 7-9. Grundtanken med att ge samma tilldelning till förskoleklassen som till årskurserna 1-6 är att eleverna ska få en god grund att bygga på genom en god start i förskoleklassen. Avstämning av antalet barn och elever sker månadsvis för såväl kommunal som fristående verksamhet.

I grundsärskolan finns olika nivåer av skolpeng i relation till vilken årskurs eleverna går i samt vilken grad av funktionsnedsättning som eleverna har. Även för elever i fritidshem görs en tilldelning per elev i årskurs F-3 och en lägre tilldelning för dem i årskurs 4-6. Dessutom sker koppling till graden av funktionsnedsättning för elever i särskolan.

Drygt 92 mnkr fördelas till skolorna utifrån deras socioekonomiska struktur. Syftet med fördelning av det som kallas för uppbyggande insatser är att bidra till att kompensera för segregationens negativa effekter. Fokus är stort på föräldrarnas utbildningsbakgrund, som är den viktigaste faktorn för barns framgång i skolan. Detta kriterium har därför dubbel effekt. Därutöver används utländsk härkomst (barn och elever födda utomlands) som kriterium. Fördelningen sker inte till alla enheter utan enbart till de enheter som har ett sämre utfall än stadens genomsnitt. Det innebär att de enheter som får del av pengarna får ett rejält ekonomiskt tillskott. Enheterna har möjlighet att i stor utsträckning hitta de åtgärder som ger bäst resultat och nytänkande uppmuntras i detta arbete. Syftet är att dessa extra resurser ska göra så stor nytta som möjligt för barnen och eleverna.

Drygt 64 mnkr fördelas också i form av tilläggsbelopp/FebeX. Detta avser resurser för extraordinära stödåtgärder och kan till exempel handla om tekniska hjälpmedel, assistens eller mindre anpassning av skollokal.

⁴² För 2019 fördelade kommunfullmäktige 3 453 mnkr till barn- och utbildningsnämnden.

Över- och underskott tas med i sin helhet till kommande år för såväl nämnden som för respektive enhet. De enheter som uppvisar underskott måste genomföra anpassningsåtgärder för att få sin ekonomi i balans. Därefter måste upparbetade underskott arbetas in. De enheter som uppvisar överskott får använda en begränsad del av detta under kommande år. Övrig del ligger kvar för framtida nyttjande.

För år 2020 visade bokslutet för hela Barn- och utbildningsnämnden ett överskott på 33,6 miljoner kronor. Överskottet kunde framförallt förklaras av effekter av den pågående pandemin. Denna har medfört stora såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska konsekvenser. Den absolut största ekonomiska effekten handlar om statsbidraget för sjuklöner, som har givit nämnden en intäkt på 35 mnkr.

Stort fokus lades under pandemin på att identifiera åtgärder som snabbt kunde sättas in för att hjälpa elever i behov av stöd – finansierat av de extra statsbidrag som skolorna erhöll. Erfarenheten är dock att det var svårt för skolor att identifiera nya typer av insatser och snabbt komma igång med dessa. Även om extra medel är välkomna så upplevs de också som svårplanerade då de inte är kända vid läsårets början och kortfristiga till sin natur. Att medel är kortfristiga gör att skolor tvekar att använda pengar till sådant som binder upp skolan för lång tid, till exempel att anställa lärare. Denna mekanism har blivit extra synlig under pandemin.

Stöd till skolor

Inom förvaltningen finns stödfunktioner vars uppgift är att stödja skolenheterna och ansvara för att fastställda processer följs. Det handlar om stöd för HR, ekonomi, administration och juridik, kommunikation och marknadsföring, stöd för systematiskt kvalitetsarbete och skola på vetenskaplig grund, stöd för studie- och yrkesvägledning, stöd för nyanländas och flerspråkiga elevers lärande, stöd för pedagogisk utveckling och stöd för elevhälsa. Nedan beskrivs några av funktionerna som har stark påverkan på elevers målbefyllnad⁴³.

Elevhälsan

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Inom elevhälsan arbetar skolsköterskor, skolkuratorer, skolpsykologer, skolläkare, logopedier, hörselpedagoger, pedagoger och flera andra specialistkompetenser. Det mesta av stödet riktas till de kommunala skolorna, men vissa tjänster kan även erbjudas fristående skolor.

Skolornas tillgång till stöd från Elevhälsan baseras primärt på antalet elever. Om det finns behov som går utöver de som omfattas av de generella stödinsatserna kan skolorna köpa fler tjänster. Skolornas elevhälsoteam har en viktig roll för att koordinera och besluta om insatser till elever med behov. I elevhälsoteamen ingår

⁴³ Dessa funktioner erbjuder även stöd till fristående skolor.

skolsköterska, kurator, psykolog och skolläkare från Elevhälsan och rektor och specialpedagoger från skolan.

Pandemin har påverkat Elevhälsans arbete i stor utsträckning. Elevhälsan har varit ett stöd i det konkreta pandemiarbetet samtidigt som förutsättningarna för Elevhälsan att genomföra sitt uppdrag förändrades märkbart. Eftersom rekommendationen varit att i möjligaste mån träffas digitalt och inte träffas i nya eller stora konstellationer så har det praktiska arbetet påverkats. Individuella samtal med elever, vaccinationer och liknande har fortfarande skett genom fysiska möten men främjande och förebyggande insatser riktade till grupper av elever har inte kunnat genomföras. Vilka de långsiktiga effekterna av detta blir är okänt.

Pandemin har även försvårat samarbetet mellan elevhälsa och skolans personal. Vissa typer av möten är inte lika enkla att genomföra digitalt och man har ställts inför nya utmaningar till exempel att elevers frånvaro sett annorlunda ut under pandemin och därför måste analyseras och åtgärdas på andra sätt än tidigare. De insatser som gjorts tidigare för att utveckla samarbetet mellan Elevhälsan och skolorna, bland annat genom förbättrad kommunikation och gemensam planering, har inte alltid kunnat tillämpas. De erfarenheter som pandemin fört med sig behöver ligga till grund för att öka samsynen kring elevhälsans uppdrag och att anpassa verksamheten efter de nya förutsättningarna. Positivt är att Elevhälsans verksamhetsstyrning och systematiska kvalitetsarbete är bättre synkroniserat med enheternas och förvaltningens styrning.

Avdelningen för flerspråkighet

Nyanlända elever ska få studiehandling på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt.⁴⁴ Avdelningen för flerspråkighet erbjuder modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet på fyrtio olika språk. Avdelningen ansvarar också för den första kartläggningen av nyanlända elevers kunskaper och skolbakgrund inför skolplacering. De efterföljande kartläggningarna och uppföljningarna ansvarar respektive skola för, men kan få stöd i detta från avdelningen för flerspråkighet. Avdelningen ger även stöd till skolor i form av kompetensutveckling och handledning inom flerspråkighet som resurs, framgångsfaktorer i mottagandet av nyanlända elever, språk- och kunskapsutvecklande arbete samt bedömningsstöd "Bygga svenska".

Avdelningen för flerspråkighet gav under läsåret 2020/21 i snitt 350 timmar studiehandledning i veckan, vilket är högre än året innan. Skolor med stora behov av studiehandledning har anställt egna studiehandledare. Cirka 4500 elever fick modersmålsundervisning. Pandemin har påverkat även modersmålsundervisningen och studiehandledningen. Av oro för smittspridning har det till exempel inte alltid varit möjligt att genomföra modersmålsundervisning.

Att öka kompetensen i språkutvecklande arbetssätt är ett identifierat utvecklingsområde i skolorna och avdelningen för flerspråkighet har under läsåret

⁴⁴ 3 kap, 12i §, skollagen (2010:800)

handlett en handfull skolor i kompetensutveckling inom detta område. Fler skolor får handledning innevarande läsår.

Avdelningen Pedagogiskt Center (PC)

Avdelningen pedagogiskt center erbjuder lärande och utveckling till personal som utbildar barn och unga genom kollegialt lärande, konsultation, support, handledning, fortbildning, inspiration, föreläsningar, workshops och samordning, projektledning/projektdeltagande. Avdelningen erbjuder stöd inom områden såsom språkutvecklande arbetssätt i förskolan, ledarskapet i klassrummet, skolbibliotek och språk-, läs- och skrivutveckling. Inom naturvetenskap och teknik erbjuds exempelvis stöd genom Kommunala teknik- och entreprenörsskolan (KomTek), Naturvetenskap och teknik för alla (NTA), Naturskolor och utomhuspedagogik. Stöd erbjuds även för arbete med olika media, digitalisering, assisterande verktyg samt programmering. Övriga prioriterade områden är insatser för fritidshem, förskola och förskoleklass, inkluderande lärmiljöer samt verksamhetsförlagd utbildning kopplat till lärarstudenter (VFU).

Satsningarna inom fritidshem riktar sig till obehörig personal, behörig personal i fritidshem, skolledare, förstelärare i fritidshem och utvecklingsledare. Syftet är att öka kunskaperna om fritidshemmets uppdrag, öka förståelsen för sin egen roll, uppdrag och ansvar samt att förankra styrdokumentet och säkerställa en grundnivå. På längre sikt är syftet att få fler att välja att utbilda sig till lärare i fritidshem och bibehålla behörig personal.

Förskolorna har erbjudits kompetensutvecklingsinsatser kring pedagogisk dokumentation. Utbildningspaket finns för olika målgrupper i förskolan, exempelvis en utbildning som riktar sig till barnskötare som arbetat länge i verksamheten men som behöver uppdatering kring uppdraget. En annan insats är en utbildning för obehöriga och barnskötare inom förskolan kallad "Tillsammans lyfter vi förskolan". PC har även ansvarat för en längre kompetensinsats kring skolbibliotek. De flesta insatser för att stödja enheternas pedagogiska processer är så kallade skräddarsydda insatser på initiativ från rektorer på förskolor och skolor.

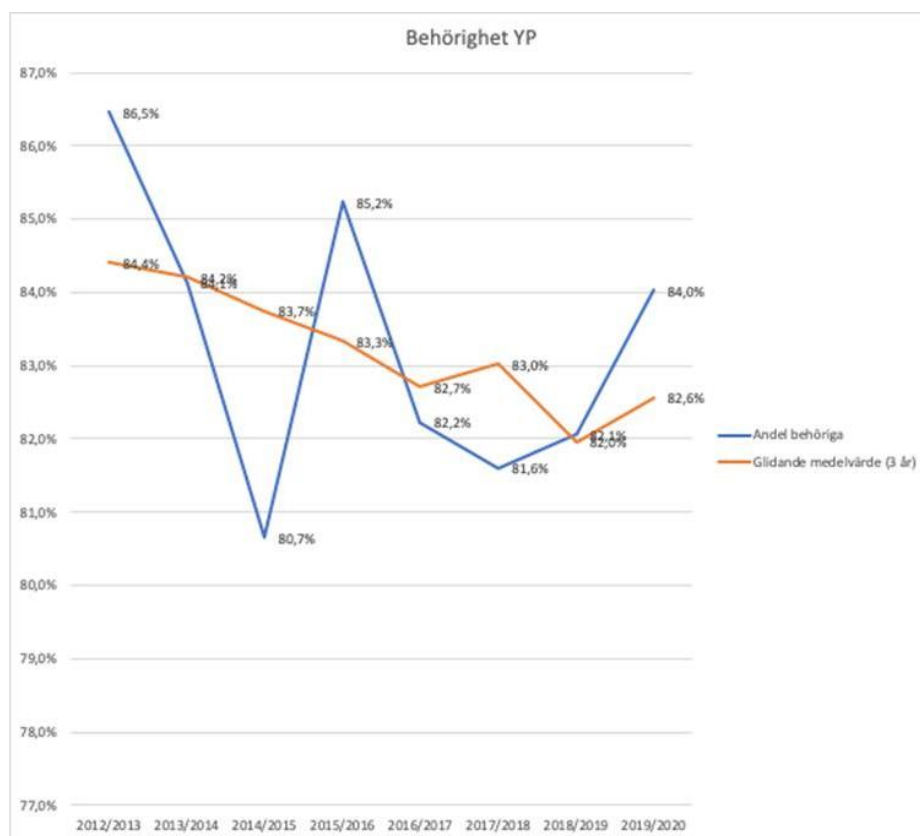
Avdelningen har under pandemin fokuserat på att ge stöd till skolor i digitala frågor. Det handlar både om ge stöd i hur olika digitala verktyg fungerar och kan användas samt att ge stöd i hur undervisningen kan bedrivas på distans. Avdelningen ansvarar även för införandet av en ny molntjänst inom hela förvaltningen. Under läsåret 2020/21 har också avdelningen ansvarat för flera utbildningar som syftar till att öka skolpersonalens kunskap om hur olika digitala plattformar ska användas till exempel för att registrera frånvaro på korrekt sätt och för att dokumentera olika stödinsatser. Att använda digitala system korrekt ger både bättre beslutsunderlag och bättre överblick och gynnar således både personal och elever.

Bilaga 2. Fördjupning om behörighet

Trendutveckling – behörighet.

Elevsammansättningen eller specifika händelser vissa år kan påverka resultaten för just det året. Därför bör man även se på den långsiktiga trenden när man analyserar behörigheten. I figur 9 framgår hur behörigheten för årskurs 9 utvecklats över tid. Den röda linjen visar ett glidande medelvärde, dvs. istället för att se till enskilt år så väger man ihop resultatet för de tre senaste åren

Figur 9 Behörighet till gymnasiets yrkesprogram, per läsår och glidande medelvärde (trend)

Källa: Beslutsstöd och egna beräkningar

Antal ämnen som saknas för behörighet till gymnasiet

VT21 var det totalt 166 elever som inte uppnådde behörighet. Det är färre än åren innan. De flesta elever som inte når behörighet till gymnasiets yrkesprogram saknar

ett eller två av de gymnasiegemensamma⁴⁵ ämnena. Detta är alltså elever som i någon mening är nära att bli gymnasiebehöriga.

Av de totalt 166 elever i årskurs 9 som inte är behöriga till gymnasiet saknar 114 elever endast godkänt i *ett* gymnasiegemensamt ämne. Ytterligare 33 elever saknar två gymnasiegemensamma ämnen för att bli behöriga. De som saknar alla tre ämnena är längst från behörighet. Vid slutet av vårterminen 2021 rör det sig om 11 elever. Bland de elever som saknar ett ämne för att få gymnasiebehörighet har det tidigare år varit vanligast att inte bli godkänd i matematik. Vårterminen 2021 var det dock engelskan som vållade störst bekymmer. Det var 29 elever som inte uppnådde behörighet på grund av att de inte hade godkänt i engelska och 20 elever uppnådde inte behörighet på grund av att de inte hade godkänt i matematik. *Se tabell 10.*

Tabell 9 Antal kärnämnen från behörighet till gymnasiets yrkesprogram, VT21, avgångstermin

	Andel som är behöriga till yrkesprogram	Totalt antal obehöriga elever till gymnasiets yrkesprogram	Obehöriga elever på grund av att kärnämnen saknas	Antal kärnämnen som saknas för behörighet (kunskapskraven uppnås i fem andra betyg)		
				3 ämne	2 ämne	1 ämne
VT21	84,80%	166	114	11	33	70
				(9,6%)	(28,9%)	(61,4%)
VT20	84,0%	170	96	16	31	49
				(16,7%)	(32,3%)	(51,0%)
VT19	82,1%	190	128	20	38	70
				(15,6%)	(29,7%)	(54,7%)
VT18	81,6%	191	125	32	27	66
				(25,6%)	(21,6%)	(52,8%)
VT17	82,7%	182	124	20	40	64
				(16,1%)	(32,3%)	(51,6%)
VT16	85,3%	148	81	8	25	48
				(9,9%)	(30,9%)	(59,3%)

Källa: Skolanalys (Beslutsstöd) och egna beräkningar

För att nå behörighet krävs godkänt i samtliga gymnasiegemensamma ämnen (i tabellen kallat "kärnämnen") och godkänt i åtminstone fem andra ämnen.

⁴⁵ De gymnasiegemensamma ämnena kallades tidigare för kärnämnen. Dessa är matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk.

Tabell 10 Det gymnasiegemensamma ämnet ("kärnämne") som saknas för elever som inte når behörighet till gymnasiet p.g.a. ett saknat kärnämne, VT21

Kärnämnet som eleven inte når betyg A—E	Antal elever som inte når godkänt betyg A—E	Andel av eleverna som saknar betyg i ett kärnämne
<i>Matematik</i>	20	28,6%
<i>Engelska</i>	29	41,4%
<i>Svenska</i>	3	4,3%
<i>Svenska som andraspråk</i>	18	25,7%
Totalt	70	100,0%

Bilaga 3. Elever, skolresultat och personal uppdelat per skola

Tabell 11 Elevdata per skola, 2020

Skola	Elever, förskoleklass	Andel (%) flickor, förskoleklass	Elever, årskurs 1-9	Andel (%) flickor, årskurs 1-9	Andel (%) elever med utländsk bakgrund, åk 1-9	Andel (%) elever med föräldrar med eftergymnasial utb., åk 1-9
Allerums skola	23	47,8	143	53	8	69
Anneroskolan	38	60,5	335	52	78	39
Brunnsparksskolan	48	50	195	50	28	63
Bårslövs skola	38	28,9	225	48	36	48
Drottninghögsskolan	43	34,9	256	49	91	23
Elinebergsskolan	36	36,1	859	49	39	57
Gantofta skola	29	58,6	261	42	10	65
Gläntans skola	48	52,1	359	50	65	47
Gustavslundsskolan	52	51,9	457	50	35	68
Holstagårdsskolan	27	51,9	372	53	10	72
Husensjö skola	64	57,8	390	47	25	69
Högastensskolan	27	48,1	560	49	39	54
International school of Hbg/Gr*	62	37,1	533	53	79	81
Kattarps skola	27	59,3	95	42	31	44
Laröds skola	53	47,2	384	44	17	78
Maria Parksskolan	86	46,5	921	48	25	68
Musikgrundsskolan Synkopen	26	65,4	197	56	38	58
Mörarps skola	42	61,9	254	50	14	54
Nanny Palmkvists skola	90	37,8	377	47	62	45
Påarps skola	44	45,5	375	46	20	55
Raus Planterings skola	32	46,9	204	46	91	32
Ringstorpsskolan	52	55,8	308	48	26	69
Rydebäcksskolan	89	37,1	893	48	5	78
Rådå Södra skola	26	46,2	153	50	10	85
Slottsvångsskolan	19	..	232	45	75	29
S:t Jörgens skola	50	30	273	53	18	77
Svensgårdsskolan	47	53,2	356	46	17	58
Söderskolan	45	44,4	114	54	97	39
Tågaborgsskolan	29	51,7	543	45	46	56
Välkomsten	.	.	19	..	100	.
Västra Berga skola	24	..	265	47	62	48
Västra Ramlösa skola	92	44,6	495	45	23	68
Wieselgrensskolan	41	43,9	531	50	77	31
Ättekullaskolan	30	50	299	51	38	55
Helsingborg (kommunal)	1 417	46,6	11 700	48	37	58
Helsingborg (fristående)	322	47,8	3 797	51	43	62
Helsingborg (internationella)	62	37,1	533	53	79	81
Helsingborg (sammanlagt)	1 801	46,5	16 030	51	43	62

Källa: Skolverket (Grundskola/Elever). Avser läget i oktober 2020.

Tabell 12 Antal lärare, andel behöriga, andel elever/lärare, med mera. Uppdelat per skola. 2020.

<i>Skola</i>	<i>Lärare och rektor</i>	<i>Rektor</i>	<i>Lärare</i>	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel med pedagogisk högskole- examen</i>	<i>Andel med specialped. högskole- examen</i>	<i>Elever per lärare</i>	<i>Studie- och yrkesvägledare (SYV)</i>	<i>Elever per SYV</i>	<i>Elever åk 7-9 per SYV</i>	<i>Andel tillsvidare- anställda</i>
<i>Allerums skola</i>	12,8	0,5	12,3	81,0	97,3	8,2	11,7	0,1	2860,0	.	97,3
<i>Anneroskolan</i>	32,4	1,0	31,4	88,0	84,8	11,2	10,7	1,0	335,0	124,0	80,9
<i>Brunnsparksskolan</i>	13,8	0,3	13,5	85,2	81,9	21,5	14,4	.	.	.	74,4
<i>Bårslövs skola</i>	19,5	.	19,5	74,9	86,5	12,3	11,5	.	.	.	74,2
<i>Drottninghögsskolan</i>	26,0	1,0	25,0	72,0	86,0	4,0	10,2	.	.	.	92,0
<i>Elinebergsskolan</i>	77,8	0,5	77,3	70,4	79,4	7,2	11,1	1,4	613,6	405,0	85,1
<i>Gantofta skola</i>	23,9	1,0	22,9	68,4	84,7	4,6	11,4	0,3	870,0	303,3	91,1
<i>Gläntanskolan</i>	33,7	1,0	32,7	76,8	87,5	8,4	11,0	0,5	797,8	233,3	86,7
<i>Gustavslundsskolan</i>	34,3	0,7	33,6	75,0	94,0	.	13,6	.	.	.	97,0
<i>Holstagårdsskolan</i>	28,7	0,0	28,7	73,4	86,6	3,5	13,0	0,3	1488,0	532,0	86,9
<i>Husensjö skola</i>	31,0	1,0	30,0	71,0	82,0	5,0	13,0	.	.	.	93,3
<i>Högastensskolan</i>	51,7	0,6	51,1	64,7	81,5	10,4	11,0	1,0	560,0	346,0	80,3
<i>International school of Hbg/Gr*</i>	53,6	0,4	53,2	74,4	.	.	10,0	0,8	674,7	193,7	87,9
<i>Kattarps skola</i>	8,2	0,5	7,7	82,6	99,0	.	12,4	0,1	1583,3	.	99,0
<i>Laröds skola</i>	30,7	1,0	29,7	71,6	94,6	10,1	12,9	0,2	1920,0	705,0	98,0

<i>Skola</i>	<i>Lärare och rektor</i>	<i>Rektor</i>	<i>Lärare</i>	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel med pedagogisk högskole-examen</i>	<i>Andel med specialped. högskole-examen</i>	<i>Elever per lärare</i>	<i>Studie- och yrkesvägledare (SYV)</i>	<i>Elever per SYV</i>	<i>Elever åk 7-9 per SYV</i>	<i>Andel tillsvidare-anställda</i>
<i>Maria Parkskolan</i>	61,7	1,0	60,7	65,4	81,3	3,3	15,2	0,5	1842,0	628,0	82,9
<i>Musikgrundskolan Synkopen</i>	17,1	0,4	16,7	78,5	76,7	14,3	11,8	0,2	1036,8	342,1	79,0
<i>Mörarps skola</i>	20,0	1,0	19,0	71,1	64,2	5,3	13,4	.	.	.	78,2
<i>Nanny</i>	31,9	1,0	30,9	74,8	65,1	3,2	12,2	.	.	.	74,8
<i>Palmkvistskolan</i>	32,7	1,0	31,7	76,5	75,2	6,3	11,8	0,8	468,8	151,3	82,5
<i>Påarps skola</i>	19,8	1,0	18,8	87,5	95,6	11,7	10,9	.	.	.	96,1
<i>Raus Planterings skola</i>	30,0	1,0	29,0	87,6	93,8	9,6	10,6	.	.	.	96,7
<i>Ringstorpsskolan</i>	61,7	1,0	60,7	76,9	87,8	5,6	14,7	0,7	1332,8	437,3	93,4
<i>Rydebäcksskolan</i>	7,7	0,2	7,5	73,5	97,3	9,3	20,3	.	.	.	97,3
<i>Råå Södra skola</i>	20,5	0,6	19,9	85,4	82,5	3,0	11,7	0,3	773,3	300,0	81,4
<i>Slottsvångsskolan</i>	22,2	1,0	21,2	92,0	100,0	14,2	12,9	.	.	.	100,0
<i>S:t Jörgens skola</i>	27,8	1,0	26,8	62,3	86,2	4,7	13,3	0,4	890,0	275,0	88,1
<i>Svensgårdsskolan</i>	11,2	0,2	11,0	97,3	83,6	9,1	10,4	.	.	.	88,1
<i>Söderskolan</i>	50,3	1,0	49,3	68,2	84,4	5,7	11,0	0,8	678,8	377,5	83,3
<i>Tågaborgsskolan</i>	25,8	0,3	25,5	77,6	93,1	.	10,4	0,4	662,5	265,0	100,0
<i>Västra Berga skola</i>	35,5	1,0	34,5	89,8	94,2	7,3	14,4	.	.	.	100,0
<i>Västra Ramlösa skola</i>	50,4	1,0	49,4	76,3	82,4	12,1	10,7	1,0	531,0	225,0	87,5
<i>Wieselgrensskolan</i>											

<i>Skola</i>	<i>Lärare och rektor</i>	<i>Rektor</i>	<i>Lärare</i>	<i>Andel kvinnor</i>	<i>Andel med pedagogisk högskole- examen</i>	<i>Andel med specialped. högskole- examen</i>	<i>Elever per lärare</i>	<i>Studie- och yrkesvägledare (SYV)</i>	<i>Elever per SYV</i>	<i>Elever åk 7-9 per SYV</i>	<i>Andel tillsvidare- anställda</i>
Ättekullaskolan	22,1	0,2	21,9	76,7	67,3	9,2	13,7	.	.	.	70,5
Helsingborg (kommunal)	1026,3	23,0	1003,3	75,8	82,3	6,7	11,7	9,8	1197,5	344,3	85,6
Helsingborg (fristående)	319,1	18,2	300,9	69,4	69,3	5,0	12,6	2,5	1531,0	681,9	80,4
Helsingborg (sammanlagt)	1398,9	41,6	1357,4	74,3	77,7	6,2	11,8	13,0	1229,3	399,4	84,6

Källa: Skolverket (Grundskola/Personal). Avser läget oktober 2020.

Tabell 13 Behörighet till gymnasiets yrkesprogram i årskurs 8 och 9 VT21 samt skillnad VT21-VT20. Uppdelat per skola

Skola	Behörighet Yrkesprogram ÅK 9	Skillnad mot VT20	Behörighet Yrkesprogram ÅK 8	Skillnad mot VT20
<i>Totalt</i>	84,8%	0,8%	77,9%	4,7%
<i>Dalhemsskolan</i>	64,1%	1,6%	53,8%	10,2%
<i>Elinebergsskolan</i>	83,3%	-2,9%	82,7%	12,7%
<i>Gantofta skola</i>	83,3%	-3,7%	74,3%	-5,7%
<i>Gläntansskolan</i>	80,0%	0,6%	64,7%	-22,1%
<i>Gustavslundsskolan</i>	98,0%	-0,3%	96,1%	6,3%
<i>Holstagårdsskolan</i>	97,9%	1,8%	90,4%	-3,2%
<i>Högstensskolan</i>	84,3%	-3,1%	68,4%	-9,3%
<i>Laröds skola</i>	80,0%	-12,6%	89,4%	15,6%
<i>Maria Parksskolan</i>	86,2%	-0,4%	88,1%	4,4%
<i>Musikgrundsskolan</i>	94,4%	-5,6%	85,7%	6,8%
<i>Synkopen</i>				
<i>Påarps skola</i>	84,3%	-1,1%	50,0%	-10,0%
<i>Rydebäcksskolan</i>	93,1%	2,8%	96,3%	8,7%
<i>Slottsvångsskolan</i>	90,0%	27,0%	60,0%	20,0%
<i>Svensgårdsskolan</i>	94,3%	15,4%	73,7%	-0,6%
<i>Tågaborgsskolan</i>	87,1%	8,4%	93,0%	19,0%
<i>Västra Berga skola</i>	87,5%	2,3%	67,4%	-10,7%
<i>Wieselgrensskolan</i>	69,4%	0,1%	52,1%	8,7%
<i>Ättekullaskolan</i>	77,8%	5,4%	74,1%	-7,4%

Källa: Skolanalys (Beslutsstöd) och egna uträkningar

Tabell 14 Behörighet per årskurs och skola, VT21 (jämfört med VT20)

Enhet	6	7	8	9
Allerums skola	90,9% (5,2%)			
Anneroskolan	87,0% (7,9%)	64,3% (9,5%)	53,8% (10,3%)	64,1% (1,6%)
Bårslövs skola	75,9% (-3,2%)			
Drottninghögsskolan	85,7% (-10,3%)			
Elinebergsskolan	71,4% (-12,8%)	90,4% (9,5%)	82,7% (12,7%)	83,3% (-2,9%)
Gantofta skola	92,0% (-8,0%)	82,1% (4,0%)	74,3% (-5,7%)	83,3% (-3,6%)
Gläntanskolan	62,2% (-17,2%)	64,9% (5,4%)	64,7% (-22,1%)	80,0% (0,6%)
Gustavslundsskolan	94,1% (1,8%)	84,3% (-9,8%)	96,1% (6,3%)	98,0% (-0,4%)
Holstagårdsskolan	92,5% (-7,5%)	91,2% (3,4%)	90,4% (-3,2%)	97,9% (1,8%)
Husensjö skola	89,7% (-1,8%)			
Högastensskolan	83,9% (6,2%)	76,1% (2,3%)	68,4% (-9,3%)	84,3% (-3,1%)
Kattarps skola	100,0% (44,4%)			
Laröds skola	95,0% (6,4%)	80,0% (5,0%)	89,4% (15,6%)	80,0% (-12,6%)
Maria Parkskolan	87,1% (-0,9%)	83,1% (-4,9%)	88,1% (4,4%)	86,2% (-0,4%)
Musikgrundskolan Synkopen	75,0% (-11,4%)	79,2% (-7,8%)	85,7% (6,8%)	94,4% (-5,6%)
Mörarps skola	90,9% (12,0%)			
Nanny Palmkvist skola	86,5% (16,1%)			
Påarps skola	82,1% (4,8%)	48,1% (3,1%)	50,0% (-10,0%)	84,3% (-1,1%)
Raus Planterings skola	60,0% (10,0%)			
Ringstorpsskolan	86,4% (-4,7%)			
Rydebäcksskolan	96,8% (7,8%)	86,9% (-10,3%)	96,3% (8,7%)	93,1% (2,8%)
S:t Jörgens skola	92,0% (15,3%)			
Slottsvångsskolan	41,7% (0,0%)	79,3% (37,9%)	60,0% (20,0%)	90,0% (27,0%)
Svensgårdsskolan	77,8% (0,0%)	80,6% (17,4%)	73,7% (-0,6%)	94,3% (15,3%)
Tågaborgsskolan	65,7% (-13,8%)	67,6% (-17,8%)	93,0% (19,0%)	87,1% (8,4%)
Västra Berga skola	65,2% (-14,8%)	70,4% (-10,6%)	67,4% (-10,7%)	87,5% (2,3%)
Västra Ramlösa skola	92,1% (7,1%)			
Wieselgrensskolan	50,7% (-4,6%)	66,1% (17,9%)	52,1% (8,8%)	69,4% (0,1%)
Ättekullaskolan	81,1% (-11,8%)	45,0% (-31,0%)	74,1% (-7,4%)	77,8% (5,4%)

Källa: Betygsdatabasen och egna uträkningar

Tabell 15 Andel elever som når godkända betyg A—E i alla ämnen, uppdelat per skolenhet, årskurs 6—9, VT21

Skolenhet	åk 9	åk 8	åk7	åk6
Allerums skola				90,9%
Anneroskolan	48,7%	34,6%	47,6%	69,6%
Bårslövs skola				69,0%
Drottninghögsskolan				0,0%
Elinebergsskolan	77,2%	65,9%	80,8%	64,9%
Gantofta skola	73,3%	62,9%	75,0%	88,0%
Gläntaskolan	71,4%	47,1%	40,5%	51,4%
Gustavslundsskolan	95,9%	82,4%	84,3%	86,3%
Holstagårdsskolan	95,7%	86,5%	85,3%	90,0%
Husensjö skola				84,5%
Högstensskolan	76,0%	55,3%	67,3%	76,8%
Kattarps skola				90,0%
Laröds skola	77,8%	80,9%	78,0%	95,0%
Maria Parksskolan	74,7%	84,2%	77,7%	86,1%
Musikgrundsskolan Synkopen	88,9%	71,4%	75,0%	58,3%
Mörarps skola				86,4%
Nanny Palmkvist skola				78,4%
Påarps skola	66,7%	33,3%	40,7%	74,4%
Raus Planterings skola				56,7%
Ringstorpsskolan				86,4%
Rydebäcksskolan	90,8%	95,4%	82,8%	90,5%
S:t Jörgens skola				84,0%
Slottsvångsskolan	63,3%	36,7%	41,4%	16,7%
Svensgårdsskolan	85,7%	63,2%	75,0%	73,3%
Tågaborgsskolan	79,6%	74,0%	59,0%	48,6%
Västra Berga skola	81,3%	56,5%	66,7%	56,5%
Västra Ramlösa skola				90,5%
Wieselgrensskolan	56,5%	34,0%	50,0%	17,9%
Ättekullaskolan	70,4%	55,6%	40,0%	75,7%

Källa: Beslutsstöd (Skolanalys)

Tabell 16 Meritvärde i årskurs 9 och 8, per skola, VT21 jämfört med VT20

<i>Enhet</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
<i>Allerums skola</i>		
<i>Anneroskolan</i>	149,8 (19,2)	162,9 (10,9)
<i>Bårslövs skola</i>		
<i>Drottninghögsskolan</i>		
<i>Elinebergsskolan</i>	207,4 (-9,7)	237,2 (11,3)
<i>Gantofta skola</i>	207,9 (-4,4)	220,6 (-5,8)
<i>Gläntanskolan</i>	190,8 (-18,1)	220,8 (-2,2)
<i>Gustavslundsskolan</i>	232,6 (-9,0)	259,4 (6,9)
<i>Holstagårdsskolan</i>	242,2 (-10,2)	266,3 (-2,4)
<i>Husensjö skola</i>		
<i>Högstensskolan</i>	190,1 (-38,3)	247,6 (22,8)
<i>Kattarps skola</i>		
<i>Laröds skola</i>	245,9 (19,8)	238,2 (-27,4)
<i>Maria Parksskolan</i>	240,7 (24,5)	228,4 (-25,5)
<i>Musikgrundsskolan Synkopen</i>	227,0 (6,2)	252,8 (-12,5)
<i>Mörrarps skola</i>		
<i>Nanny Palmkvist skola</i>		
<i>Påarps skola</i>	138,3 (-48,2)	206,5 (-15,6)
<i>Raus Planterings skola</i>		
<i>Ringstorpsskolan</i>		
<i>Rydebäcksskolan</i>	245,0 (21,5)	248,9 (-15,8)
<i>S:t Jörgens skola</i>		
<i>Slottsvångsskolan</i>	169,4 (-0,7)	213,2 (37,0)
<i>Svensgårdsskolan</i>	205,7 (-9,5)	244,9 (28,6)
<i>Tågaborgsskolan</i>	232,7 (23,4)	229,1 (9,0)
<i>Västra Berga skola</i>	192,0 (2,0)	218,8 (3,0)
<i>Västra Ramlösa skola</i>		
<i>Wieselgrensskolan</i>	159,7 (13,2)	175,4 (-13,8)
<i>Ättekullaskolan</i>	205,9 (0,0)	225,6 (8,9)

Källa: Betygsdatabasen och egna uträkningar

Tabell 17 Frånvaro per läsår och skola

Skola	18/19	19/20	20/21
<i>Allerums skola</i>	5,8%	8,1%	11,5%
<i>Anneroskolan</i>	8,8%	12,2%	11,7%
<i>Borgmästarskolan</i>	2,0%	12,3%	20,4%
<i>Brunnsparksskolan</i>	4,7%	6,8%	6,8%
<i>Bårslövs skola</i>	5,1%	7,8%	9,3%
<i>Drottninghögsskolan</i>	6,3%	11,3%	11,2%
<i>Elinebergsskolan</i>	7,6%	9,9%	10,2%
<i>Gantofta skola</i>	7,5%	8,3%	8,6%
<i>Gläntanskolan</i>	6,6%	9,3%	10,7%
<i>Gustavslundsskolan</i>	6,3%	8,6%	9,9%
<i>Holstagårdsskolan</i>	6,8%	8,0%	9,5%
<i>Husensjö skola</i>	6,0%	7,5%	9,7%
<i>Högastensskolan</i>	10,1%	12,6%	12,3%
<i>International school of Helsingborg</i>	8,4%	13,7%	10,0%
<i>Kattarps skola</i>	6,7%	9,2%	9,3%
<i>Laröds skola</i>	6,2%	7,3%	8,7%
<i>Maria Parksskolan</i>	6,3%	7,8%	8,5%
<i>Musikgrundskolan Synkopen</i>	8,8%	10,6%	11,4%
<i>Mörarps skola</i>	6,9%	8,3%	11,2%
<i>Nanny Palmkvist skola</i>	4,9%	8,0%	8,0%
<i>Påarps grundsärskola</i>	10,4%	-	-
<i>Påarps skola</i>	9,0%	9,1%	10,7%
<i>Raus Planterings skola</i>	7,3%	11,6%	11,6%
<i>Ringstorpsskolan</i>	5,8%	8,4%	9,5%
<i>Rydebäcksskolan</i>	6,3%	8,2%	8,2%
<i>Råå Södra skola</i>	5,6%	7,7%	8,8%
<i>Rönnbäcksskolan</i>	17,8%	32,7%	47,0%
<i>S:t Jörgens skola</i>	7,0%	8,5%	9,5%

<i>Slottsvångsskolan</i>	8,8%	12,1%	11,5%
<i>Svensgårdsskolan</i>	8,0%	9,3%	10,2%
<i>Söderskolan</i>	8,0%	13,1%	9,8%
<i>Tågaborgsskolan</i>	8,5%	10,4%	10,5%
<i>Västra Berga skola</i>	7,8%	11,3%	12,5%
<i>Västra Ramlösa skola</i>	6,2%	7,8%	9,2%
<i>Wieselgrensskolan</i>	10,8%	13,5%	14,2%
<i>Ättekullaskolan</i>	6,0%	9,5%	10,4%
<i>Helsingborg totalt</i>	7,2%	9,6%	10,0%

Källa: Frånvarodatabasen